

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1—, lanskoletne 2—; mesečna naročnina Din 20—, zanjino 30—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 205

Ljubljana, sobota, dne 5. septembra 1931

Leto II.

Malcolm MacDonald, sin angleškega ministrskega predsednika MacDonalda, ki je bil imenovan za državnega tajnika za dominijone.

Pomen ženevske izjave dr. Curtiusa in dr. Schobra

Berlin, 4. septembra. AA. Agencija Konti poroča iz Ženeve, da pomeni izjava avstrijskega in nemškega zunanjega ministra politični akt, vendar to ne pomeni obenem resignacije, ki bi uničila njihove pravice. Prav tako se ne sme izgubiti izpred oči to, da izjava nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa ustreza nadam, ki se stavijo v razvoj dela evropske komisije.

Belgijski kralj v Italiji

Aosta, 4. septembra. AA. Semkaj je prispel belgijski kralj, ki bo napravil več izletov v planine.

Revolucija v Čile

Santiago de Chile, 4. septembra. AA. Včeraj popoldne se je uprta celokupna čilska mornarica, vendar se je podadmiralu Schröderju posrečilo, da je pomiril moštvo, ki se je končno udalo.

Smrt bivšega nadvojvode Salvatorja

Dunaj, 4. septembra. d. Bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator je danes po krajši boleznini umrl.

Incidenti ob zopetni otvoritvi nemških borz

Zürich, 4. septembra. d. Z ozirom na večerajšnje dogodke na nemških borzah, katere so zopet pričele poslovati, so se pričele danes na tukajšnji borzi večje realizacije, ki so imele za posledico doslej še nepomemben padec vseh papirjev. Ker je posegla tudi koncernina vmes, je bil promet na borzi prekinjen in se je borzno predstojništvo moralo sestati k posvetovanju, da podvzame primerne protiukrepe. Nastopilo je z grožnjo, da takoj ustavi vse terminsko poslovanje, če ne preneha spekulacijsko trgovanje na borzi. Kasneje je bil promet sicer zopet urejen, vendar pa je bil do konca zelo slab.

Poskusna vojaška parada na Banjici

Beograd, 4. septembra. I. Danes dopoldne se je vršila na Banjici v prisotnosti vojnega ministra armijskega generala Stojanovića poskusna smotra vojske kot priprava za parade, ki se bodo vršile v nedeljo na rojstni dan našega prestolonaslednika. Pri smotri je sodelovala tudi eskadrila letal.

Odmevi umora zastopnika bolgarske manjšine v Romuniji

Sofija, 4. septembra. I. Umor bivšega romunskega poslanca in zastopnika bolgarske manjšine v Romuniji je izzval veliko razburjenje v bolgarski javnosti. Organizacija Bolgarov iz Dobrudže v Sofiji je brzojavno protestirala pri DN v Ženevi proti morilec. Posebna deputacija je posetila zunanjega ministra Mišanova, ki zastopa sedaj zunanjega ministra, in zahtevala bolgarsko intervencijo v Romuniji.

Splošna stavka in izgredi v Barceloni

Barcelona, 4. septembra. AA. V četrtek so strokovne organizacije proglasile splošno stavko, 300.000 delavcev je odložilo delo in zahteva odstop guvernerja. Ves promet je ukinjen. Piharna in elektrarna ne obratujeta. Trgovine so zaprte. En izgrednik je bil ubit, mnogi pa ranjeni. Vlada je zahtevala pomoč vojaštva.

Italijanski prestolonaslednik postal general

Rim, 4. septembra. v. Vojaški buletin je danes objavil imenovanje italijanskega prestolonaslednika za brigadnega generala. Princ je postal poveljnik 25. pehotne brigade v Neapolju. To brigado sestavljajo 15., 31. in 40. regiment.

Nova ustava — temelj, ki mnogo obeta

Češko-slovaški tisk navdušeno pozdravlja povratek Jugoslavije k ustavnemu življenju -- Topla priznanja Nj. Vel. kralju in vladi -- Nova ustava je dovolj liberalna, da bo mogel bodoči parlament uspešno razviti vse svoje sile -- Velik pomen uvedbe banovinskih samouprav

Praga, 4. septembra. r. Pod naslovom »Zopet skupščina« objavljata tukajšnja »Prager Presse« daljši uvodnik, ki je posvečen zadnjim spremembam v Jugoslaviji. List piše med drugim: »Kralj Aleksander je držal besedo. Od srede zvečer je Jugoslavija zopet ustavna država. Dne 6. januarja 1929 je bil kralj s svojim manifestom ukinil ustavne temelje. Parlament je bil razpuščen in na mesto parlamentarne demokracije je stopila neposredna kraljeva oblast. To pa je bil zasilen režim, prehodna doba, v kateri naj se temelji države ozdravijo.«

Kritične razmere — nadaljuje list — so bile premagane, narodno edinstvo, ki so ga stranke včasih ogrožale, zopet vzpostavljeno. Na mesto uradništva, ki je bilo v veliki meri izpostavljeno političnim vplivom, je stopilo uradništvo, ki naglo in precizno opravlja svoje posle. Kralj se je mogel zato odločiti, da napravi neustavni dobi v Jugoslaviji konec.

V nadaljevanju ugotavlja »Prager Presse«, da je novo jugoslovansko ustavo proglasil kralj. Parlament, ki bo izvoljen na njeni podlagi, ne bo imel pravice spreminjati ustave, kakor n. pr. španske cortes. Toda nova jugoslovanska ustava je dovolj liberalna, da bo mogel novi parlament

razviti vse svoje moči.

Posebno važnost pa imajo one določbe ustave, ki se nanašajo na novo uredbo banovin. Z novo upravno ureditvijo banovin se vzpostavlja ravnotežje med centralizmom in avtonomizmom. Torej tudi tu ravnotežje med posameznimi obstoječimi silami: koncesija v prid avtonomnim potrebam posameznih delov dežele brez oslabilve osrednje državne oblasti.

Jugoslavija — nadaljuje »Prager Presse« svoja izvajanja — zapušča neparlamentarno dobo kot ustavna in dedna monarhija. Po dveh letih izjemnega režima, ki so ga izsilile okoliščine, stopa kraljevina zopet v vrste ustanih držav. Nova vlada, ki jo tvorijo osebnosti, ki stojijo blizu prejšnjim velikim strankam dežele, ima ukreniti vse potrebno, da se država zopet vrne k ritmu svobodnega ustavnega življenja. Predpogoji za to so po novi ustavi dani. Vzpostavitev državljanskih svobodščin, proglasitev enakosti vseh državljanov pred zakonom, zagotovitev svobode vesti, svobode tiska, pisemske tajnosti, popolne neodvisnosti sodišč — vse to jamči, da se bo jugoslovanska država naglo vrnila k demokraciji.

Potrebno pa je sedaj — zaključuje list — da aktivno sodeluje tudi ves narod,

potrebna je razumnost prejšnjih voditeljev in trdna volja strank, da novodobljene svobodščine izrabijo zares v interesu narodne celote, predvsem pa širokih mas, da se tako zagotovi popoln uspeh celotne akcije. Na njegovi poti k novemu ustavnemu življenju spremljajo jugoslovanski narod najboljše želje čehoslovaške demokracije!«

Praga, 4. septembra. AA. Današnji prški listi zelo ugodno komentirajo najnovejšo dogodke v Jugoslaviji.

»Česke Slovo«, organ narodnih socijalistov, naglašja, da je vlada uvedla red in se odločno borila proti gospodarski krizi ter postavila temelj, ki mnogo obeta. List pravi, da vsa Evropa visoko ceni povratek k demokraciji.

Katoliški list »Lidove listi« pravi, da je narod, ki je z zaupanjem sprejel kraljev izjemni režim, s prav tolikšnim zaupanjem sprejel tudi ustavo, ker ima vero v svojega kralja.

Organ narodnih demokratov »Narodni listi« pravi, da daje nova ustava vse možnosti za delo v bodočnosti.

Glasilos poljedelcev »Venkov« naglašja, da je kralj s svojo odločitvijo pred dvema letoma odpravil mnoge težkoče. List pravi, da je bil povratek k demokraciji sprejet z razumevanjem in veseljem

Načrt za redukcijo državnih izdatkov

Medministrska komisija je končala svoje delo -- Državni izdatki se znižajo za 714 milijonov 865 tisoč dinarjev -- Prazna mesta se ne bodo izpopolnjevala v tekočem proračunskem letu -- Slične redukcije tudi v samoupravnih proračunih

Beograd, 4. septembra. AA. Odbor ministrov, ki izdeluje načrt o znižanju izdatkov, kakor je sklenila kraljevska vlada, je pri svojem delu prišel do odločilnega štadija in do nekaterih sklepov, na podlagi katerih je finančni minister preložil predsedniku ministrskega sveta načrt o znižanju državnih izdatkov. To znižanje je

določeno v sklepu predsednika ministrskega sveta št. 97/2 3418 z dne 31. avgusta 1931.

Po tem sklepu znaša skupno znižanje državnih izdatkov v raznih proračunskih postavkah 714.865.000 Din.

Razen tega so sprejete tudi nekatere odredbe, ki jim je prav tako namen znižanje izdatkov. Med njimi je tudi ta, da se praz-

na mesta, ki jih te odredbe zatečejo, ne morejo izpopolniti v tem proračunskem letu. Izpraznjena mesta se bodo mogla izpopolniti samo s posebnim dovoljenjem predsednika ministrskega sveta.

Podobni ukrepi se store tudi v samoupravnih proračunih, da se tudi tam znižajo izdatki.

Resna kriza v angleškem laburizmu

Močno gibanje v laburističnih vrstah v prid MacDonaldu — Definitivna sestava vlade nacionalnega sodelovanja

London, 4. septembra. r. Razvoj političnih dogodkov v Angliji po sestavi vlade nacionalnega sodelovanja pod predsedstvom g. MacDonalda postaja čedalje bolj zanimiv. Silovita reakcija laburistične stranke, predvsem pa delavskih zvez, proti MacDonaldu, Snowdenu in Thomasu, prejšnjim najuplnejšim voditeljem angleškega laburizma, ni rodila onih sado, ki so jih obetali nasprotniki imenovanih laburističnih prvakov.

Henderson, ki se mu je v začetku posrečilo alarmirati proti MacDonaldu vodstvo stranke in strok. zvez, v zadnjem času, kot vse kaže, nima več stranke popolnoma v svojih rokah. V laburističnih vrstah se marveč opaža močna reakcija proti radikalnemu stališču, ki so ga vodstva zavzela z vso naglico in takoj v začetku proti MacDonaldu in njegovi novi vladi. Tako med poslanci kakor med navadnimi pristaši laburistične stranke se uveljavlja v zadnjem času gibanje, ki gre za tem, da bi se ustanovila nova laburistična stranka, katero bi tvorili zmernejši elementi dose-danjam voditeljem, v prvi vrsti MacDonaldu.

Razkol v angleški laburistični stranki postaja na ta način z vsakim dnem bolj neizbežen. Dejstvo, da je bivši zunanji minister Henderson prevzel tako brez vsakega obotavljanja vodstvo opozicije proti MacDonaldu, ni presenetilo v tukajšnjih političnih krogih, kajti znano je bilo, da je med obema laburističnima veljakoma trajala že več časa borba za pretežni vpliv v stranki. Hendersonovo zadržanje odgovarja torej popolnoma njegovim stremlje-

njem še izza časa pred ustanovitvijo vlade nacionalnega sodelovanja.

Tako sedanja ostra kriza v laburistični stranki ni le političnega temveč v veliki meri tudi osebnega značaja.

London, 4. septembra. AA. Narodno vladu so izpopolnili z imenovanjem 31 državnih tajnikov, ki pa imajo vsi manj važna mesta. Od novih ministrov so 3 člani delavske stranke, 6 je liberalcev, dočim pripadajo ostali konservativni stranki.

Sir William Jowith je postal vrhovni državni pravdnik. Imel je to mesto že v delavski vladi. Sin ministrskega predsednika Malcolm MacDonald je bil imenovan za tajnika za domijone. Strokovnjak Isaac Foot je postal tajnik za rude. Sin liberalnega voditelja Lloyda Georga, major Lloyd George, je imenovan za parlamentarnega tajnika trgovinskega ministrstva.

Nadalje so bili imenovani med drugimi konservativci sir Thomas Inskip, major Ormsby Gore, ki prevzame pošto ministristvo, major Tryon, sir Kingley Wood, sir Edward Hilton Young, Duff Cooper, grof Stanhope in sir Bolton Eyres.

V sedanji vladi je 30 konservativcev, 12 liberalcev in 8 pristašev delavske stranke. Štirje delavski ministri, štirje konservativci in 2 liberalca imajo značaj kabinetnih ministrov.

Strahovit ciklon nad Carigradom

Carigrad, 4. septembra. d. Danes je divjal nad mestom strahovit ciklon, ki je porušil 40 hiš, pri čemer je bilo 5 ljudi ubitih, veliko število pa ranjenih.

Težka letalska nesreča v Italiji

Bologna, 4. septembra. v. V navzočnosti kralja, ministra Balba, generala Valle, maršala Badoglija in drugih se je izvršila velika letalska smotra, pri kateri je sodelovalo 800 letal. Enemu izmed letal, ki so prišla iz Ferrare, pa se je zgodila pri startu težka nesreča. Letalo, ki je imelo znak »C R 20«, je vodil pilot Allagena. Letalo je zaradi nekega defekta padlo med ljudstvo, ki je gledalo odhod letal z letališča. Na tleh se je še dvakrat preobrnilo in pomandralo celo gručo ljudi. Trije gledalci so bili mrtvi, trije težko ranjeni, 8 s pilotom vred pa lažje ranjeni.

Tekme za Schneiderjev pokal se udeleži samo Anglija

Rim, 4. septembra. AA. Po uradnem poročilu se Francija in Italija ne bosta udeležili tekme za Schneiderjev pokal v Angliji. Poročilo pravi, da tovarne zaradi nesreč in slabega vremena niso mogle izgotoviti letal za to tekmo.

Italijanski in francoski letalski minister sta zato naprosila italijanski in francoski letalski klub, naj predlagata angleškemu letalskemu klubu preložitve velike mednarodne letalske tekme na prihodnjo poletje.

Angleški letalski klub je odgovoril, da ne more preložiti tekme. Tako se bo udeležila tega tekmovanja samo Anglija.

Angleški letalski bodo skušali popraviti svetovni hitrostni rekord 357 milj na uro, ki ga je dosegel letalski poročnik Orlebar. Tako obdrži Anglija za vedno Schneiderjev pokal.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 4. septembra. I. Pri današnjem žrebanju srečk 4. razreda 22. kola je dobila srečka št. 27.335 premijo 250.000 Din. Srečka 86.261 dobiček 80.000 Din, 75.676 dobiček 40.000 Din, 83.371 dobiček 30.000 Din, 86.368 dobiček 24.000 Din, 95.794 in 97.635 po 15.000 Din, 6.291 in 8.712 po 8000 Din.

Nikdar več starega strankarstva!

Kot najvišji čuvar narodnega in državnega edinstva je naš kralj v času najtežje krize, ko so strankarske strasti spravile državo na rob propada, rešil s pogumnim in historičnim državnim aktom z dne 6. januarja jugoslovansko državo in bodočnost vsega jugoslovanskega naroda iz največje nevarnosti. S tem aktom je ustvaril možnost za zdrav razvoj jugoslovanskega naroda in s pozitivnim zakonodajnim ter silno izboljšanim upravnim delom je bila s 6. januarjem započeta doba ustvarjanja in složnega dela tako utrjena, da ni bilo več nevarnosti, da bi bili veliki uspehi 6. januarja zapravljeni. In ker je minila ta nevarnost, ker je nastala možnost, da se pristopi k ostvaritvi in definitivni organizaciji onih ustanov in one državne ureditve, ki bo najbolj ustrezala narodnim potrebam in državnim interesom, je sklenil naš kralj Aleksander, da postavi dosedanje delo pri izvajanju nacionalne in državne politike na čvrsto osnovo neposrednega narodnega soodlovanja in da da kraljevini Jugoslaviji novo ustavo.

Po veliki uvidevnosti našega prvega voditelja se vrača torej jugoslovanski narod nazaj v parlamentarno življenje. Kakor vsak akt svojega ljubljenega kralja, tako je tudi ta njegov odlok sprejel ves jugoslovanski narod z radostjo in največjim zaupanjem, ker se zaveda, da je z njim zopet dovršena nova faza napredka in razvoja jugoslovanskega naroda.

Prav vsled te zavesti pa je sprejel jugoslovanski narod kraljev manifest tudi s prisego, da povratek v parlamentarizem ne sme v nobenem oziru pomeniti tudi povratek v staro strankarstvo. Tega ne sme biti nikdar več, temu je za vedno odklenalo in zanj ni nobenega povratka!

Težke izkušnje, ki jih je moral pretrpeti jugoslovanski narod vsled onega divjega in nebrzdanega strankarstva, ne smejo biti zapravljeni in duh 6. januarja mora živeti in oplojati vse politično življenje tudi v parlamentarni dobi. Ni stranka sama sebi namen, temveč samo sredstvo, da se čim uspešneje zberejo ustvarjajoče sile naroda za složno in harmonično delo. Ni država služiteljica stranke, temveč nasprotno je prva dolžnost stranke, da ves svoj aparat, vse svoje časopise postavi v službo državne misli in državnega edinstva. Samo takšna stranka je upravičena, samo takšni gre tudi obstojna pravica. Samo iz takšnih strank pa se more tudi razviti zdrav in ustvarjajoč parlamentarizem.

Nikdar več starega strankarstva! To je danes klic, ki preveva ves jugoslovanski narod in ki združuje danes ves narod v eni volji, v volji po silnem in mogočnem napredku. Kako doseči ta napredek, kako najti pot do tega vsem Jugoslovanom skupnega cilja, samo to je naloga strank v bodočem parlamentarnem življenju Jugoslavije. Zbirati iz naroda vse ustvarjajoče sile, z dobrohotno in prevdarjeno kritiko usmerjati vse delo v pravo smer in s pozitivnim delom vedno bolj utrjevati fakt narodnega in državnega edinstva, to je naloga strank v bodočnosti. Ne pa zaradi mandatorov in osebnih interesov zavajati narod v prepričanje, kajti medsebojno sovraštvo vodi k popolnemu razjedanju narodnih sil. Ne po lastni volji, temveč vsled vsiljenega diktata tuja je bila stoletja dolgo ločena usoda posameznih skupin jugoslovanskega naroda. Vsled te ločitve so nastale razlike na vseh poljih in te razlike so kakor podedovani greh jugoslovanskega naroda. Tega greha je bilo že več ko zadosti, skoraj bi vsled njega že skoraj prišli v pogubo. Vse to nas uči, da se ne sme več povdarjati to, kar nas loči, temveč da je treba naglašati to, kar nas združuje. Staro strankarstvo je bilo zgrajeno na tem jugoslovanskem podedovanem grehu in kolikor je bilo razlik med jugoslovanskim narodom, toliko je bilo tudi strankarskih sistemov. Mnoge stranke so sploh živele le od tega, da so izrabljale te razlikovitosti in jih postavljale na najvišje mesto, čeprav so bile le plod in posledica nesvobodnih dni. Posledica vsega tega ni bila le ta, da je bilo vsled teh preprirov za posrankske stvari onemogočeno plodno delo, temveč tudi ves horizont naše notranje politike se je tako zožil, da sploh ni bilo prostora za ponos in zavest svobodnega in neodvisnega naroda. Pritlikavost je lezla povsodi na dan, v nobeni stranki ni bilo več pravega poleta, ker so malenkostni strankarski oziri zameglili poglede, da nismo več videli visokega in vsem skupnega cilja, temveč se samo grizli in grizli!

Zato pa nikdar več starega strankarstva!

Priprave za predsedniške volitve v Avstriji

Dr. Buresch kandidat združenih meščanskih strank

Dunaj, 4. septembra. d. Dolgotrajna pogajanja vladnih strank glede volitve predsednika republike se bližajo koncu. Na današnji seji krščanskih socialcev je bil predlog na odgovoritev volitev in za podaljšanje poslovne dobe sedanjega predsednika odklonjen. Bivši zvezni kancelar Ender kakor tudi sedanjí predsednik Miklas kot kandidata za predsedniško mesto ne

prideta več v poštev, pač pa dr. Seipel in dr. Buresch. Dočim je Landbund sprejel kandidaturu dr. Burescha, se velenenci še niso odločili, vendar je pričakovati, da bodo tudi oni podprli kandidaturu dr. Burescha, tako da bo ta po vsej verjetnosti dne 18. oktobra kandidat združenih meščanskih strank.

Vprašanje novega avstrijskega posojila

Pogajanja v Ženevi in v Parizu — Avstrija dobi 280—300 milijonov šilingov novih kreditov

Ženeva, 4. septembra. d. Finančni komite DN je pričel včeraj s svojimi posvetovanji glede avstrijskega posojila.

S to zadevo se je danes na kratko pečal tudi Svet DN. Na prošnjo avstrijskega ministra dr. Schobra pa so bila ta posvetovanja prenesena v finančni oddelek DN. Sočasno s temi pogajanja v Ženevi so se vršila danes tudi v Parizu pogajanja bančnikov glede plasiranja druge tranše avstrijskega investicijskega posojila v zne-

sku 280—300.000.000 šilingov, kakor tudi glede plasiranja 150.000.000 šilingov državnih vrednot, katere je svoječasno angleška banka provizorično stavila nemški Avstriji na razpolago v svrhu sanacije Kreditnega zavoda.

Finančni komite DN bo v kratkem poslal tročlansko komisijo pod vodstvom Avenola na Dunaj, da tamkaj dovrše tozadevna pogajanja.

Važna preuredba pouka na učiteljskih

Na vseh učiteljskih se ustanovijo seminarji — Nova razdelitev ur za tekoče šolsko leto

Beograd, 4. septembra. AA. Da bi se pri učencih učiteljskih zaokrožilo znanje iz najglavnejših predmetov, je prosvetni minister na podlagi čl. 15 zakona o osnovnih šolah izdal odlok, da se na vseh učiteljskih uvedejo seminarji. Seminarjske ure se bodo vnesle v urnik in se bodo učencem osnovnih šol in učiteljskih računale kot obvezne ure.

Seminarjske ure bodo popoldne, in sicer po 2. uri, druga za drugo, v četrtem in petem razredu. V četrtem razredu se bo v seminarju obdelovala pedagoška skupina, zgodovina z zemljepisem, živji jeziki, prirodopisna skupina predmetov po 2 uri na 14 dni izmenoma, narodni jezik s književnostjo pa 2 uri vsak teden, vendar tako, da število seminarjskih ur na teden ne bo večje od 6.

V 5. razredu bosta 2 seminarjski uri iz pedagoške skupine, ostale ure pa bodo posvečene narodnemu jeziku in književnosti ter živim jezikom, vendar največ 5 uri na teden.

Beograd, 4. septembra. AA. Da bi se novi

učni načrt v učiteljskih mogel čim bolj uvesti v vseh razredih, je prosvetni minister izdal sklep:

1. Da se v 3. razredu učiteljskih uvede psihologija z 2 urama na teden, namesto 4, kakor je bilo lansko leto. Od prihranjenih ur psihologije se 1 namenijo živim jezikom, druga pa sviranju.

2. Da se v 4. razredu za šolsko leto 1931/32 uvedeta 2 uri splošne pedagogike namesto 4, ker se je v prošlem šolskem letu v 3. razredu poučevalo 6 ur tedensko v tem predmetu. Ena teh prihranjenih ur bo posvečena zgodovini, druga pa matematiki.

3. V 5. razredu se uvede 5-urno šolsko delo na teden, namesto 6-urnega, kakor je bilo lani v 4. in 4. razredu. Higijena se bo poučevala 1 uro na teden, ker se je že lani poučevala v 4. razredu 2 uri. Prihranjena ura higijene se posveti matematiki, ker se lani velik del gradiva iz tega predmeta ni mogel obdelati.

Vse te izpremembe veljajo samo za šolsko leto 1931/32.

Drugi dan kongresa Jugoslovanskega plinarskega in vodovodnega udruženja

Za novega predsednika udruženja je bil izvoljen inž. Bartl iz Ljubljane — Včeraj se je zaključil oficijelni del kongresa

Ljubljana, 4. septembra.

Dopoldne se je vršil v dvorani Delavske zbornice občni zbor Jugoslovanskega plinarskega in vodovodnega udruženja. Predsednik inž. Crneković je pozdravil zastopnika gradbenega ministrstva inž. Krajca, zastopnika ministrstva za socialno politiko inž. Viličiča in je nato prebral kup pozdravnih brzojav.

Inž. Horvatić je podal izbrano tajniško poročilo, iz katerega spomadam:

Konsum plina se je znatno zvišal v Celju, Ljubljani, Mariboru, Novem Sadu, Splitu, Subotici in v Zagrebu, dočim je v ostalih mestih ostal na isti višini ali pa je še celo nazadoval kakor v Sarajevu.

Za propagando plina si je udruženje nabavilo dva poučna filma od društva »Gasverbrauch« in ju bo posojevalo plinarjem in interesantom. Film »Izvir mladosti in življenja« so opetovano predvajali v Zagrebu in v Beogradu. Za izobrazbo svojih članov je udruženje organiziralo 6dnevni tečaj pod vodstvom inženjerja društva »Gasverbrauch«.

Kot vsako leto je udruženje vodilo statistiko plinarn in je uspešno posredovalo pri zvišanju železniških tarif na koks in na oglje inozemske produkcije. Z inozemskimi udruženji je bilo naše udruženje v najtesnejših stikih, in to na Poljskem, v Češkoslovaški, v Avstriji, Nemčiji, na Madjarskem, v Švici, Franciji in v Angliji. Naše udruženje je pristopilo v novoosnovano mednarodno unijo plinarskih udruženj v Parizu in so naši člani tudi v upravnem odboru.

Lani je udruženje priredilo skupno potovanje v Prago, kjer so bili člani gosti praške mestne občine, za kar se prav posebno zahvaljujemo organizatorju tega nepozabljivega izleta inženirju Jedlički, direktorju praške plinarne.

Udruženje šteje sedaj 102 člana. Inž. Horvatić se je končno spominal umrlih članov Ivana Valtrovića iz Zagreba in Frančiška Titere, predsednika upravnega odbora praške plinarne, katerih spomin so zborovalci stoje počastili.

Po poročilu blaginika ima udruženje 70.000 dinarjev premoženja.

Po podelitvi absolutorija staremu odboru so se vršile volitve novega odbora, pri katerih so bili soglasno izvoljeni: za predsednika inženir Bartl iz Ljubljane, za podpredsednika inž. Crneković iz Zagreba, inž. Manola iz Splita, za I. tajnika inž. Horvatić iz Zagreba, za II. tajnika inž. Sonc iz Ljubljane, za blaginika inženir Koken iz Zagreba, v odbor pa: inž. Iveković iz Zagreba, inž. Spornjak iz Novega Sada, Troha iz Zagreba, inž. Leskovic iz Vinkovcev, inž. Tomšić iz Maribora, Počivavnik iz Ljubljane in inž. Kreković iz Zagreba. V revizijski odbor sta bila izvoljena inž. Makale iz Sarajeva in inž. Kürtl iz Novega Sada, v gospodarsko sekcijo inž. Bartl iz Ljubljane in Troha iz Zagreba, v redakcijski odbor inž. Horvatić, Pauković, Iveković in Spornjak.

Na predlog podpredsednika inž. Crnekovića

so bili izvoljeni za častne člane udruženja predsedniki češkoslovaškega, poljskega, nemškega, francoskega in avstrijskega udruženja.

Po kratkem odmoru z zajtrkom v kuhinji Delavske zbornice so se vršila strokovna predavanja dr. inž. Havelke, inž. Wrangla, inž. Horvatića, dr. inž. Bertschingerja, ravnatelja Pietrowskega, inž. Kneza in dr. inž. Opatrnjia. Popoldne se je vršil ogled velesejma. Poučno filmsko predavanje o plinu v kinu »Ljubljanski Dvori« je, žal, odpadlo, ker ni bil film zacarinen, in se bo vršilo pozneje. Zvečer se je vršil banket v Zvezdi in je bil z njim oficijelen del kongresa zaključen.

Jutri zjutraj se odpeljejo kongresniki z avtomobili v Bohinj in na Bled. Popoldne se vrnejo in bodo prisostvovali svečanostim na predvečer odkritja spomenika kralju Petru.

Nov odbor za posredovanje dela

Beograd, 4. septembra. AA. Ker je potekel triletni mandat članov centralnega odbora za posredovanje dela pri ministristvu za socialno politiko in narodno zdravje, je minister za socialno politiko ponovno postavil na predlog delodajalske organizacije Petra Blaškovića kot zastopnika delodajalcev, Bogdana Krekića na predlog delavskih organizacij za delavskega zastopnika v centralni odbor za posredovanje dela. V odboru je ostal tudi dosedanjí zastopnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje inšpektor tega ministrstva dr. Majo Krmpotić, kot predsednik.

Gradba novih javnih skladišč v naših pristaniščih

Beograd, 4. septembra. AA. Po načrtu o zgradbi javnih skladišč se bo še ta mesec zgradilo javno skladišče na Sušaku, nato pa v Splitu, dve skladišči pa v Dubrovniku. Istočasno dobe te luke popust »punto franco«, ker je ta popust brezpogojno potreben za razvoj teh pristanišč.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 4. septembra. d. Iz Jugoslavije je prišlo 18 vagonov bosanskih sliv in 2 vagona grozdja; iz Madjarske 15 vagonov grozdja in 4 vagoni breskev in iz Italije 10 vagonov breskev in 3 vagoni grozdja. Tendence navzdol.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 4. septembra. d. V vzhodnih Alpah močni vzhodni vetrovi, nevihte niso izključene. Severne Alpe: oblačno, deževje, hladno, močni severozahodni vetrovi, v Južnih Alpah megleno, padavine, hladno.

Razširjajte Jugoslovana!

Velik razmah Jesenic

Jesenice, 2. septembra 1931.

Stavbna sezona je na Jesenicah in v bližnji okolici v polnem razmahu. Kakor prejšnje dve leti, se je tudi v letošnjem poletju mnogo gradilo. V središču mesta se manj gradi, če izvzamemo poslopje bodoče carinarne. Iz načrtov je razvidno, da bo to najbolj impozantna in moderna stavba v našem mladem mestu. Zanimivo je, da se zadnjih deset let ni zgradila v centru nobena hiša, ki bi bila namenjena za trgovske in poslovne lokale. Le v zadnjih dneh se v Ferjanovi hiši na Gosposvetski cesti pripravljajo trgovski lokali. To dobro karakterizira premoženjske razmere jeseniških prebivalcev, ki so večinoma mali ljudje brez kapitala, ki se preživljajo z žulji svojih rok. V naš kraj prihajajo od drugod večinoma trgovci in rokodelci, ki so se šele pri nas osamosvojili in ki so bili doslej v večjih mestih še večinoma trgovski in obrtni pomočniki. Ti poskušajo na eJsenicah svojo srečo ter so veseli, da si pribore skromen lokal.

Kljub precejšnji gospodarski krizi dobivajo Jesenice leto za letom drugo lice. Zlasti na periferiji, na mejah občine, še bolj pa onstran njih, se prenavlja, placira in dovaža material, kopljejo temelje in gradijo nova poslopja. Polagoma dobiva ves kompleks hiš obliko trikotja, ker se širi mesto v treh smereh. V zapadni smeri proti Plavžu bo v kratkem nastala nova mestna četrt. Poleg onih hiš, ki so se zgradile lani, so zrasle sredi jeseniškega polja hiše Petra Klemenca, Alojzija Novaka in Valentina Hrovata, katerim je lani plaz zasul stare domačije. V bližini teh hiš je zgradil hišo kurilniški delovodja Janez Pristov, višje gori pa g. aMjdič iz Kranja. eMstni župan g. Čufar Andrej je znatno razširil svojo hišo, v kateri bo imel obširne trgovske lokale. Tudi na starodavni Murovi rastejo na mestu prejšnjih malih in deloma lesenih hiš nova lepa poslopja. Na Savi na Kralja Petra cesti je g. Zupan Anton porušil pritlično Berglnovo hišo ter postavil na mesto nje krasno enonadstropno hišo, poleg nje pa je zgradil svoj dom krojaški mojster Mihelač Jože. Okusno prenovljene so hiše Janka Črneti, Andreja Hermana in hiša nasproti te, v kateri stanujejo nameščenci Kranjske industrijske družbe. Tik pred Krekovim domom gradi hišo čevljarji mojster Mulej Anton, poleg te bo stala drugo pomlad še hiša tovarniškega uslužbenca Jensterla. Za Krekovim domom ima novo vilo gđc. Ana Klinkarjeva. Ob ljubljanski železniški progi so si zgradili lične hiše tovarniški delavci: Pikon Miha, Torcar Franc, Košir Miha, Biček Ivan, Zupan Tine, Drenšek Viktor, Čvink Ivan, Tušar Ivan ter železničar Smolej Pavel.

Največ pa se gradi na jugovhodni strani Jesenic onstran Save, ob Bohinjski železniški progi. Tam, kjer je še pred tremi leti samevala hiša Ravnika Toneta, bo šlo to naselje ob koncu leta okrog 60 hiš. V tem kraju si je postavil svojo enonadstropno hišo tudi trgovec Balon. Tu bo trgovina in gostilna, trafikola pa bo imela vdova Markelj. Vse te hiše so večinoma eno- ali dvodružinske stavbe.

Z gradnjo tolikoga števila hiš bo na Jesenicah stanovanjsko vprašanje v doglednem času rešeno. Rešilo ga je delavstvo samo s svojo izredno marljivostjo in energijo.

Rodovniška organizacija Murske Sobote

Na teritoriju tukajšnjega sreza deluje šest rodovniških organizacij in sicer je vseh šest ustanovljenih kot samostojni odseki kmetijske podružnice v Murski Soboti.

1. Rodovniški odsek v Puconcih obsega občine Markišavci, Puconci, Vanča, Salamenci in Gorica, deluje od 1. VIII. 1929 (ustanovljen 21. XII. 1928), ima 48 članov in 70 v rodovnik vpisanih krav ter enega bika importiranega iz Madjarske.

2. Rodovniški odsek Moravci, p. Martjanci, deluje od 1. IX. 1929 (ustanovljen 28. XII. 1928), ima 27 članov in 37 v rodovnik vpisanih krav ter enega bika originalca iz Švice.

3. Rodovniški odsek Tešanovec, p. Martjanci, deluje od 1. IX. 1929 (ustanovljen 28. XII. 1928), ima 41 članov in 53 rodovniških krav ter enega bika importiranega iz Madjarske.

4. Rodovniški odsek Strukovci, p. Bodonci, obsega občine Skakovci, Strukovci, Zenkovci in Puževci, ustanovljen 19. VI. 1930, ima 45 članov in 103 rodovniške krave ter enega bika originalca iz Švice. Prošnja za potrebnega drugega bika se vložijo.

5. Rodovniški odsek Predanovec, p. Puconci, obsega občine Predanovci in Polana, ustanovljen 20. VII. 1930, ima 28 članov in 56 rodovniških krav ter enega bika originalca iz Švice.

6. Rodovniški odsek Vučja gomila, p. Bogojna, ustanovljen 31. VIII. 1930, ima 29 članov in 41 rodovniških krav ter enega bika originalca iz Švice.

Letošnji vpis rodovniških krav je že dovršen v vseh organizacijah razven v Puconcih, kjer se bo po popisu število rodovniških krav znatno dvignilo. Nova rodovniška organizacija se pripravlja za Krško dolino (Hodoš-Markovci). Skupno število organiziranih živinorejcev znaša 218, število v rodovnike vpisanih krav pa 360; pri vseh teh kravah se kontrolira mlečnost.

Prvi misijonski film

Berlin, 4. septembra. AA. V Berlinu so izgotovili prvi misijonski film. Film je sestavljen jezuitski pater Schulte. V svetovni vojni je sodeloval kot letalski oficir. Film prikazuje delovanje misijonov v južni Afriki.

Cenzura pisem in pošiljatev na Madjarskem

Budimpešta, 4. septembra. n. Kakor znano, se valute ne smejo izvažati iz države. Sedaj je vlada celo odredila cenzuro vseh sumljivih pošiljatev. Vsako sumljivo pismo ali druga pošiljatev se bo v prisotnosti odposiljatelja odprla, vendar bo slednji imel pravico, da vzame pošiljatev nazaj preden se odpre.

Navodila udeležencem pri odkritju spomenika kralju Petru I.

Spored

5. septembra, ob 20. uri: pričetek slovesnosti s slavnostno fanfaro s Ljubljanskega gradu, ki jo izvaja godba »Sloge« in katero bo prenašal tudi radio. — Slavnostna razsvetljava mesta.

Ob 20.15 uri: bakljada po mestu in sicer izpred Mestnega doma po Kopitarjevi ulici, Sv. Petra c., Marjiniem trgu, Prešernovi ul., Aleksandrovi c., Bleiweisovi c. do palače banske uprave, kjer zapoje združeni pevski zbori pod vodstvom Zorka Prelovca, nato po Rimski c., Emonski c., Cojzovi c. Sv. Jakoba trgu, Starem trgu in Mestnem trgu do magistrata, kjer bo zopet petje; od tu do Mestnega doma, kjer je razhod. Pri bakljadi bo sodelovalo več godb in se posamezna društva in skupine uvrste po navodilih rediteljev pred Mestnim domom. — Zopetne fanfare s grada naznanijo konec bakljade.

6. septembra, ob 6. uri: Več godb z izhodiščem na Mestnem trgu izvaja budnice po mestu. Ob trilettr na 9. uro se izprazni ves slavnostni prostor pred Mestnim magistratom, od vogala Jugoslovanske knjigarne do Pod tranče in do Frančiškanskega mostu in zasede dohodec z reditelji, kasneje bo na ta prostor pripuščeni le tisti, ki se more izkazati z izkaznicami, izdanimi od odbora. — Od 9. do 10. ure zbiranje občinstva pred magistratom, na Vodnikovem in Krekovem trgu, na Poljanskem in Sv. Petra nasipu, na Resljevi cesti in v Strelški ulici po naslednjem razporedu. — Ob 10. uri točno se zaprejo vsi dohodi na slavnostni prostor, kamor pozneje ne bo nihče pripuščten. — Ob 10.30: Slavnostno odkritje: »Molitev« izvaja po združenih pevskih zbora ob spremljevanju »Sloge«. — Slavnostni govor predsednika odbora za postavitev spomenika ing. L. Bevc, ki nato odkrije spomenik. Državna himna, izvajana po pevcih, godbi in občinstvu enoglasno. — Streljanje na gradu in zvonjenje cerkvenih zvonov. — Poklonitev vencev po zastopnikih občin in društev. — Govor župana in mestnega načelnika Ljubljane dr. D. Puca. Ob približno 11.30 uri pričetek povorke, ki krene izpred Mestnega doma mimo spomenika po Starem trgu, Sv. Jakoba trgu, Vegovi ul. Dunajski cesti, Tavčarjevi ul. na Kralja Petra trg, kjer je razhod.

Opozorjamo, da bo ves spored prenašal tudi radio in bodo zvočniki postavljeni tudi v Ljubljani po raznih krajih, kakor na Marjiniem trgu, Vodnikovem trgu, Stritarjevi ulici, na Poljanski cesti, Krekovem trgu, Kopitarjevi ulici in pod trančo. Zato naj občinstvo ne sili k slavnostnem prostoru, ker se bo po vseh sosednjih ulicah in trgih vse slišalo. Tudi se opozarja občinstvo,

Razporeditev občinstva

Pred magistratom:

1. Dohodi se zaprejo ob trilettr na 9 in je dostop dovoljen le tistim, ki imajo posebne izkaznice odbora za postavitev spomenika.
2. Zastopniki občin z izkaznicami rumene barve pridejo na slavnostni prostor preko Tranče (Stari trg) in stoje s čelom ob tribuni pred spomenikom, na levo od tramvajskega tira, razvrščeni v globino proti Tranči. Prostor bo označevala posebna tablica z napisom.
3. Darovalci z izkaznicami zelene barve pridejo na slavnostni prostor preko Tranče (Stari trg) in stoje desno od tramvajskega tira, torej desno od zastopnikov občin do skupine pevcev. Prostor bo označevala posebna tablica z napisom.
4. Zastopstva društev z izkaznicami oranžne barve prihajajo preko Stritarjeve ulice in se razvrstijo od magistrata do Robbovega vodnjaka, kakor bo to označevala posebna tablica z napisom.
5. Zastopstva z venci, ki imajo izkaznice raznih barv, prihajajo brezpogojno vsak po Stritarjevi ulici in morajo biti do 9.30 zbrana v veži magistrata za Robbovim vodnjakom radi skupne razsvetlitve po slavnostnem prostoru. Pozneje in po drugih dohodih došli se ne bodo propuščali skozi kordon. Uvažujte to!
6. Zastavonoše se zberejo ob in na stopnišču mestnega magistrata.
7. Imetniki izkaznic modre barve pridejo preko Stritarjeve ulice in imajo vstop na tribuno.
8. Narodne noše, ki imajo posebne izkaznice dosedaj omenjenih ali rožnate barve za vstop na slavnostni prostor se zberejo okoli Robbo-

vega vodnjaka. Ostale narodne noše brez izkaznic na Resljevi cesti do mostu navzgor.

9. Združeni moški pevski zbori in godba »Sloge«, ki sodelujejo pri odkritju in imajo izkaznice rožnate barve, se postavijo pred prodajalno mestne elektrarne.

10. Novinarji, fotografi, radio uslužbeni in drugi, ki imajo izkaznice rožnate barve, pridejo preko Tranče in se razvrstijo na licu mesta po navodilih odbora.

Na ostalih trgih in cestah:

Zbiranje udeležencev se vrši po sorodnosti organizacij v skupinah ter v svrhu pravilne uvrstitve v povorko na prostorih, ki jih bodo označevala table z zbirnim napisom. Predvidene so nastopne skupine na naslednjih prostorih: da bo povorka veličastna le tedaj, če se bo občinstvo točno držalo navodil rediteljev in se bo zbiralo na zbirališču po navodilih, ki jih tukaj objavljamo. Občinstvo, ki ne bo sodelovalo v sprevedu, naj se pravočasno postavi ob ulicah, kjer bo krenila povorka, da ne bo s kasnejšim prihodom motilo vrstnega reda.

Odkritje in ves spored se vrši ob vsakem vremenu.

Povratak vlakov s slavnostnega odkritja spomenika

Dolenjska

Udeleženci iz krajev ob progi Ljubljana—Novo mesto—Karlovce—Trebnje—St. Janž z vlakom ob 16.15.

Udeleženci iz krajev ob progi Ljubljana—Novo mesto—Karlovce—Trebnje—St. Janž in Novo mesto—Straža—Toplice z vlakom ob 18.55.

Udeleženci iz krajev Ljubljana—Grosuplje—Kočevje z vlakom ob 19.40 in 22.20.

Udeleženci iz krajev ob progi Ljubljana—Novo mesto—Karlovce z vlakom ob 22.40, ki ima v Novem mestu ob 3.20 nadaljnjo zvezo za Karlovce.

Gorenjska

Udeleženci iz krajev ob progi Ljubljana—Jesenice—Kranjska gora—Kranj—Tržič ob 15.35. Ljubljana—Kranj ob 17.27.

Ljubljana—Jesenice—Kranjska gora—Bistrica Boh. jezero—Kranj—Tržič ob 18.50 in 19.40.

Ljubljana—Jesenice—Kranjska gora ob 22.30. Ljubljana—Kranj—Tržič ob 22.43.

Ljubljana—Kamnik ob 18.25 in 22.14.

Notranjska

Udeleženci iz krajev ob progi Ljubljana—Rakek potujejo ob 18.32 in 23.07. Ljubljana—Vrhnika ob 22.20.

Štajerska

Udeleženci iz krajev ob progi: Ljubljana—Zidani most potujejo ob 17.30. Ljubljana—Celje—Velenje—Grobello—Rogačice ob 18.

Ljubljana—Zidani most—Zagreb gl. kol. ob 18.30.

Ljubljana gl. kol.—Celje ob 22. Ljubljana gl. kol.—Zidani most—Zagreb gl. kol. ob 22.25.

Ljubljana gl. kol.—Maribor ob 23. Ljubljana glav. kol.—Zidani most—Zagreb—Pragersko—Čakovec—Ormož—Murska Sobota—Ljutomer—Gornja Radgona in Maribor gl. kol. z vlakom ob 0.03.

Ponedeljek dne 7. septembra bo vozil na progi Ljubljana—Jesenice posebni vlak z odhodom iz Ljubljane ob 23.

V torek, dne 8. septembra bodo vozili zvečer iz Ljubljane v vse smeri posebni vlaki, ki bodo še naknadno objavljeni.

Ko objavljamo prednji razpored vlakov za slavnostno odkritje spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani, pozivljamo vse udeležence, da se v čim večji meri poslužujejo le teh vlakov in le tako, kakor je v prednjem navedeno, ker bodo vsi navedeni vlaki imeli dovoljno število vozov za prevoz vseh prijavljenih udeležencev.

Radi točnih odhodnih časov posebnih vlakov iz posameznih postaj, naj se občinstvo zanima pri onih železniških postajah, na katerih namerava vstopiti.

Udeležence iz Dolenjske pozivljamo, da izstopajo v Ljubljani na Dol. kolodvoru in krenejo tam preko Dolenjske ceste, Karlovsega mostu,

za Gradom in po Strelški ulici na skupno zbirališče na Vodnikovem trgu.

Odbor za postavitev spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani, Kongresni trg 1, II.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Sobota, 5. septembra: Zaprto.

Nedelja, 6. septembra, ob pol 5. uri: »Gorenjski slavček«, na terasi Hotela »Tivoli«.

Ponedeljek, 7. septembra, ob 7. uri: »Slehernik«, pred Nunsko cerkvijo.

Torek, 8. septembra, ob pol 5. uri: »Gorenjski slavček«, na terasi hotela »Tivoli«.

Prometne in varnostne odredbe za jutrišnje svečanosti

Uprava policije opozarja na sledeče odredbe: Ker se vršijo dne 6. septembra ob priliki otvoritve spomenika blagopokojnemu Kralju Petru I. na Mestnem trgu velike slovesnosti, bo ves Mestni trg od ulice Pred Škofijo do Ključavničarske in od Stritarjeve in Lingarjeve po raznih organizacijah in policijskih organih popolnoma zaprt za vsak promet od 9. ure do konca oficijelnega dela.

Da se ne bodo motile slovesnosti in da se prepreči vsak dohod neupravičenim in morda nevarnim osebam v hiše, ki stoje ob omenjenih ulicah, morajo skrbeti vsi hišni upravitelji, da bodo veže omenjenih hiš od 9. ure do približno 12. ure brezpogojno zaklenjene in se ne bodo odpirale pod nobenim pogojem.

Radi tega se opozarjajo stanovalci omenjenih hiš na to policijsko odredbo, ker imajo varnostni organi strog nalog, da nobene osebe, niti če bo trčila, da stanuje v omenjenih hišah, ne pustijo skozi kordone. Osebam, ki bi iz izrednih in morda službenih ozirov morale vstopiti v omenjene hiše v času od 9. do 12. ure, izda Uprava policije — Prijavni urad, dne 5. t. m. posebne legitimacije.

Istočasno se opozarjajo upravitelji omenjenih hiš in družinski poglavarji, naj dobro pazijo, koga pustijo v tem času v hišo oz. v svoja stanovanja, da ne bi morali odgovarjati za njih eventualna kaznjiva dejanja.

Dela na zgradbi nove šole v Hrastniku ustavljena

Sedanje občinske uprave ne zadene nobena krivda — Velika škoda

Hrastnik, 2. septembra.

Po naši dolini že delj časa krožijo različne govorice, zakaj da so ustavili gradnjo nove šole v Hrastniku. Mnogo teh govoric je očitno zlonamernih, kajti širijo se s tendenco, napravili v javnosti utis, kakor da bi bila sedanja trboveljska občinska uprava kriva, da se je pričelo graditi novo šolo na plazovitem zemljišču. Resnici na ljubo pa moramo naši javnosti pojasniti, da je krajevni šolski svet v Hrastniku svojčas kupil od nekega posestnika stavbno parcelo za šolsko poslopje za svoto četrtilijona dinarjev. Teren je bil večkrat od geoloških strokovnjakov in izvedencev temeljito preiskani in od nekaterih spoznan za primerne, dočim so drugi zopet svarili pred gradnjo na njem, ker da je plazovit. Ker je bila večina mnenj strokovnjakov za gradnjo šole na tem zemljišču, je oblast odobrila, da se gradnja prične. — Ko pa je podjetje »Slograd«, ki je dobilo gradnjo šole kot najnižji ponudnik v izvršitev, izkopalo že skoraj celotni temelj, se je pojavil močan plaz, ki je onemogočil vsako nadaljnjo delo.

Včeraj je pregledala staviščiše občinska komisija, ter kot zasebni geološki izvedenec univ. prof. Hinterlechner, ki je že svojčas odsvetoval gradnjo šole na tem svetu. V kratkem bo politična kot gradbena oblast sklicala novo komisijo, ki bo odločila, ali se naj z deli nadaljuje, kar seveda že s finančnega stališča ni priporočljivo, ali pa se misli na gradnjo drugod.

Res je, da bo utrpela občina vsled nastalega plaza ogromno škodo, kajti zemljišče samo stane okrog 250.000.—, dela na izkopu temeljev, kopanju in dovozu gramozu, materiala i. dr. pa tudi okrog 400.000.—, toda krivda na tem žalostnem dejstvu se ne more in ne sme valiti na sedanjo občinsko upravo, kajti tako nakup zemljišča kakor tudi vse ostale priprave so bile izvršene že pod prejšnjimi občinskimi odbori.

Naglasiti je treba predvsem dejstvo, da je sedanja občinska uprava takorekoč rešila trboveljsko občino finančne in gospodarske katastrofe, kajti znano je, da so prejšnji odbori imeli odločno namero, zadolžiti občino za preko 20 milijonov dinarjev, kar je sedanja občinska uprava preprečila, kljub temu pa bodo v dohodnem času izvršena za občino najvažnejša dela in naprave brez zvišanja doklad. — Zato bo vsak pameten občan le odobraval trud in prizadevanje sedanje občinske uprave, ki stremi edinole za tem, da se davkoplačevalce, ki so vsled sedanje krize itak težko prizadeti, z novimi dajatvami še bolj ne obremenijo.

Višji sodni svetnik Josip Skrgar -- umrl

Maribor, 4. septembra.

V noči od včera na danes je v svojem stanovanju umrl upokojeni višji sodni svetnik g. Josip Stergar. Pokojnik, ki je bil v Mariboru zelo popularna in ugledna osebnost, je bil rojen dne 3. januarja l. 1863. v Kranju. Pravne studije je dovršil na Dunaju in vstopil leta 1886. v sodno prakso. V marcu l. 1893. je bil imenovan za sodnika v Ložu, od koder je bil premeščen v Sevnico ob Savi, Junija l. 1899. je postal istotam okrajni sodnik, toda že koncem avgusta istega leta je bil dodeljen okrajnemu sodišču v Mariboru, kjer je služboval celih 30 let, do upokojitve l. 1929.

V Mariboru je pokojni višji sodni svetnik g. Josip Stergar služboval v vseh oddelkih okrajnega sodišča, zlasti dolgo je pa bil izven-sporni sodnik. Pri ljudstvu je bil izredno priljubljen. Bil je brez dvoma med našimi sodniki najbolj popularen. Ljudje se niso obračali nanj samo v zadevah njegovega delokroga, ampak tudi v najrazličnejših drugih. In vsakomur je rad ustregel in pomagal. V Mariboru je postal tudi vdovec, otroci, ki jih zapušča, so pa vsi že odrasli in v samostojnih poklicih.

Upokojen je bil g. Stergar l. 1929. in je tudi po upokojitvi ostal v Mariboru, ki se mu je tako priljubil, da ga ni hotel in mogel zapustiti. L. 1928. je bil za svoje zasluge odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje. Pred desetimi dnevi ga je sicer še čilega in trdnega zadela kap in od takrat je bil v agoniji. Pogreb za-sluznega pokojnega bo v nedeljo ob 16. uri na pokopališču na Pobrežju. Bodi mu ohranjen časten spomin, preostalih pa naše globoko so-žalje.

V znak žalovanja je bila na palači okrajnega sodišča danes izvešena črna zastava.

Slovenski javnosti

Klic prekmurskih akademikov.

Pred leti je bila ukinjena višja gimnazija v Murski Soboti, kar je zadalo težko rano vsemu našemu kulturnemu življenju.

Prekmursko ljudstvo, ki vse do priključitve k Jugoslaviji ni moglo kulturno živeti, ker je bilo odtrgano od ostale Slovenije, je z veseljem pozdravilo gimnazijo kot svoje kulturno središče.

To radost pa mu je uničila leta 1927 reduk-cija višjih razredov na mursko-soboški gimnaziji. Veliko so si prizadevali tedanji naši politični voditelji in kulturni delavci, da bi se naša gimnazija znova izpolnila. Pa ves njihov trud je bil zaman, čeprav bi tedanji merodajni fak-torji morali razumeti, že samo koliko nacional-nega pomena bi bila naša gimnazija ob avstrijski in madžarski meji.

Tako imamo danes na naši gimnaziji samo štiri nižje razrede, kjer se vzgaja le gimnazij-ski proletarijat. Naši ljudje namreč nimajo sred-stev, da bi lahko dali študirat svoje sinove v oddaljena mesta, zlasti v današnji gospodarski krizi ne. In tako morajo ostajati dijaki po četrti gimnaziji doma.

S tem nam ni zadan samo kulturni, temveč tudi socialni udarec.

Zato smo prekmurski akademiki, člani SKAD »Zavednost« na svojem VII. rednem občnem zboru sklenili, apelirati na vso slovensko jav-nost, da nas naj skuša vsaj razumeti. Usoda po-polne gimnazije je bila za enkrat že pred štirimi leti odločena, vendar se zaklinjamo pri Bogu, da je naš prvi in najvišji cilj: doseči zopetno upostavitve polne gimnazije v Murski Soboti. V doseg tega cilja smo pripravili žrtvovati vse svoje zmožnosti in sposobnosti, zavedajoč se, da bo moglo naše ljudstvo edino s tem, da bomo imeli popolno gimnazijo v Murski Soboti, kulturno rasti in si odpomoči socialno.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

»Dobro, do tedaj se povrnem iz Kijeva. Na vseučilišču boš do tedaj vse opravila, nato potrebuješ oddiha, pa tudi jaz se moram odpočiti. Imel sem mnogo opravkov in Moskva se mi je takrat usedla na živce. Odpeljem te na Krim, tam prebijeva štiri-najst dni pod toplim solncem ob rdečih pečinah na morskem obrežju, sredi drevja in cvetic. Kakor bogova bova živela, nič ne bova razmišljala, nič se ne bova pričkala. Moj načrt je pribit, na tem ni mo-goče ničesar izpremeniti, ti pa moraš samo slušati!«

Ni še dobro končal, ko se je ustrašil svojih besed. Kaj je naredil? Vendar ni nameraval na ta način zaključiti pustolovščino, v katero je zašel? Nedvomno ga je zmedla vznemirljiva Arijanina navzočnost.

Toda ona je z mirnim glasom navedla množico ugovorov proti njegovemu predlogu. Teta jo pričakuje takoj po izkušnjih, tri, štiri pisma na teden pre-jema od nje, v katerih jo roti, naj se ne obotavlja niti uro časa z odhodom. Vse kaže, da so se odnošaji med Varvaro in lepim Vladimirom izprevrili v dramo; potrebovala je Arijano. Tudi njeni prijatelji so raču-nali nanjo, sklicujoč se na svoje pravice. Končno je bil še neki vzrok, da se je morala vrniti se domov,

35

toda tega ni natančneje pojasnila.

Čim dalje je govorila, tembolj se je Konstantin uverjal, da je njegova zamisel dobra. Zaključil je pogovor z mirno samozavestjo, ki je po navadi učinkovala na Arijano, rekoč:

»Hočem s teboj na Krim, s tem sem začel, pri tem ostanem in tako se bo zgodilo. Nikoli me ne boš prepričala, da si dekle tvoje iznajdljivosti ne more izgovoriti štirinajst dni, ki jih potrebujeva. To stvar prepustim tebi, ne da bi ti svetoval, kako to ukreni. Danes je osemnajstega. Štirindvajsetega, na dan tvo-je zadnje izkušnje, se vrnem iz Kijeva, petindvajse-tega pa se bova vozila v brzovlaku proti Sebastopolu. Med petnajstim in dvajsetim junijem si zopet prosta.«

Po teh besedah je prekinil vsak pogovor o tej za-devi. Naslednjega večera je stal z Arijano, ki ga je spremljala, na peronu kijevskega kolodvora. Prvič po šesttedenskem znanju mu je uspelo, da je sprejela od njega dar v spomin na svoj rojstni dan. Zapestna ura ji je krasila roko.

»Torej petindvajsetega bodi pripravljena.«

»To je docela nemogoče. Zares ni.«

Pozvonilo je. Stisnil je Arijano v naročje. Zdelo se mu je, kakor da ga ni še tako poljubila, in se mu ni še nikoli tako iskreno vdala kakor s tem kratko-trajnim poljubom na kolodvoru.

V vlaku je še dolgo o tem razmišljal. »Ali se nisem morda motil? Ni bila smo prevara? — Ne, ne, ni zmota, ta deklica, ki se zna tako dobro ob-

vladati, se je tokrat izdala.«

VII.

Osem dni pozneje se je Konstantin vrnil iz Kijeva.

Sleherni večer med peto in sedmo, po končanem delu, je tam opazoval na terasi Trgovskega vrta nastop noči. Razgled, ki ga od tam uživaš, je med najlepšimi na svetu. Na levo spodaj so živahne pri-staniške četrti; na desno sredi zelenja se leskečejo bele marmornate stene in pozlačene kupole največ-jega ruskega svetišča. Dalje v ozadju se blešči mo-gočni Dnjepr v širokih vijugah. Po njem plovejo mnogoštevilni parniki, dolge vrste vlačilcev in bark, za njimi se vlečejo proge dima, vreščeči piski tržejo tišino. In še dalje se razteza neskončna ruska ste-pa, enolična brez presledkov, najmanjše vzbokline ne opaziš do obzorja; kjer se na vzhodu očituje temna proga gozdov. Nepozabna slika: v ospredju živahno razgibana, nato tiha neskončnost ogromne pokra-jine, ki nima nič privlačnega in te vendar ne utruja s svojo mogočnostjo, ker se z izpremembo svetlobe neprestano izpreminja. Dnevi so bili že vroči, zvečer pa je bil zrak voljan, nebo nizko in jasno, cvetlice so izpuhtevale vonj v tihi mrak. Konstantin je opazoval svetle obleke dam, uniforme častnikov, živo vrvenje na terasah, nato se mu je pogled okrenil proti rav-nini, dremajoči pod njim. — V tej veličastni okolici se je njegov moskovski doživljaj strnil v svoj res-nični obseg.

Naše cenjene inserente

opozarjamo, da sprejemamo oglase za nedeljsko slavnostno številko do sobote opoldne za ceno po ceniku, a do 4. ure popoldne za 20% višjo ceno. Nedeljski »Jugoslovan« bo izšel v slavnostni obliki, velikem obsegu in izredno pomnoženi nakladi. Vsem pridobitnikom se nudi izredna prilika za reklamo.

UPRAVA.

Iz Dravske banovine

d »Službeni list« kraljevske banske uprave Dravske banovine, št. 52, z dne 4. septembra 1931. ima sledečo vsebino: Zakon o izkoriščenju vodnih sil; Odločba o izpremembi pravilnika o banovinskih davčninah; Razglas glede pobiranja občinskih davčnin v mestni občini celjski; Objava glede pobiranja občinskih trošarin v letu 1931. v občini Kaniža; Razne objave iz »Službenih novic«.

d Zborovanja občinskih nameštencev. V nedeljo 6. t. m. se vrši ob 8. zjutraj v dvorani Delavske zbornice redna letna skupščina Drustva pokrajinskih občinskih uslužbencev za južni del Dravske banovine; ob 15. pa v zborovalni dvorani mestnega načelstva seja poslovnega odbora Saveza službenika gradskih i seoskih opčin kraljevine Jugoslavije.

d Na Glasbeni soli v Kranju bo vpisovanje gojencev dne 9. septembra t. l. od 10. do 12. ure dopoldne. Pouk se prične dne 16. septembra.

d Razglednice spomenika kralja Petra I. so na razpolago cenjenim trgovcem in trafikantom od 7. t. m. dalje v trgovini M. Tičar, Selenburgova ulica 1 in Sv. Petra cesta 26.

d III. gostilničarsko-gospodinski tečaj v Mariboru. Tujski promet, kateri edini še lahko zboljša mizerno stanje naših gostiln, zahteva naravno primerno ureditev naših obratov. V to svrhu je Zveza gostilničarskih zadrug priredila že dva tika tečaja z najlepšimi uspehi. Zato ponovno pozivamo vse naše hotelirje in gostilničarje na priliko, katero jim nudimo, da se njih hčere izobrazijo in pod najstrožjim strokovnim nadzorstvom. Vsa pojasnila daje Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

d Sokolsko društvo v Veržuju priredi v torek dne 8. septembra 1931 ob 15. uri veliki javni telovadnji nastop na vrtu br. Hedžeta v Veržuju. Nastopajo vsi telovadni oddelki s prostimi vajami in na orodju. Po telovadbi se vrši velika ljudska veselica s plesom, pri kateri sodeluje ljutomerska mestna godba. Je to prvi večji telovadni nastop agilnega društva ter se pričakuje, da bo občinstvo s veliko udeležbo manifestiralo za sokolsko idejo.

d Sokolsko društvo v Radovljici priredi v nedeljo, dne 20. t. m. proslavo desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I., ki bo predvidoma popoldne, tako da bo omogočena udeležba tudi iz okolice. Vse korporacije in občinstvo že danes opozarja na to prireditve, bližnji društva pa prosimo, da ta dan svoje prireditve opuste in naj se njih članstvo udeleži Sokolove proslave. Spored bo pravočasno objavljeno.

d Sokolska četa v Grahovem pri Cerknici sporoča vsem bratskim društvom in naklonjenemu občinstvu, da je prvi javni telovadni nastop določen na 8. septembra preložen zaradi proslave »Kraljevega tedna« v Ljubljani na 13. septembra t. l. V nadi, da se naša prva manifestacija za Sokolsko idejo mogoče razvije ob vsestranski udeležbi kličemo — Na svidenje na našem braniku. Zdravo!

d Zahteva sedanega časa je — zopet in zopet največji napor. Ako nočete podležiti v sedanjem boju za obstanek, morate tudi Vi naporno delati. Najboljši pomagač je pristna, nepotvorjena zrnata kava. Nekaj škodljivega dnevno Vam daje moč, ki jo potrebujete za dopolnitev. Ako pijete kavo z mlekom, je kava obenem tudi slastno hranilo. Kvalitene kave so znamenite Julio Meinl mešanice.

d Film »V kraljestvu zlaortog« se bo predvajal za šolsko mladino iz dežele in za podelsko publiko, v izredni predstavi v ponedeljek dne 7. sept. t. l. v veliki dvorani hotela »Union«, ob 15. uri. S tem je omogočeno zunanjim posetnikom pravočasno doseči večerne vlake. Za šolsko mladino, v naprej prijavljenih skupinah, je določena izjemno znižana vsopnina od 4.— Din. Prijave se pošiljajo klubovemu tajniku g. Milanu Khamu, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. Zunanje posetnike opozarjamo, da si pravočasno rezervirajo vstopnice.

d Članstvo združenja vojnih invalidov opozarjamo, da se udeležimo korporativno pod vodstvom Oblastnega odbora v Ljubljani proslave odkritja spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju in spreveda v nedeljo dne 6. septembra t. l. Zbirališče za vse invalide, vdove in sirote je isti dan že ob 9. uri pred Šentpetersko vojašnico. Zbera naj se udeleženci iz Ljubljane in vseh drugih krajev, ki bodo došli v Ljubljano. Naj nihče ne izostane in naj se vsak drži točnosti.

d Novi učitelji drž. konservatorija. V učiteljski zbor drž. konservatorija v Ljubljani je vstopil kot pogodbeni član absolutni pariški Schöle Cantorum g. Mirko Pugalj. Poučeval bo solopetje gospode. V učiteljski zbor Gl. Matice je vstopila gđ. Marica Vogelnikova in prevzela klavirski pouk na konservatoriju in na šoli Glasb. Matice. Nadalje je zopet vstopila v učni zbor drž. konservatorija in šole Gl. Matice g. Ruža Slajsova. Poučevala bo klavir.

d Vsem podružnicam SPD. Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva naznanja, da je po odredbi odbora za postavitev spomenika Kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani izvršeno Slovensko planinsko društvo v slavnostnem sprevedu v skupino »Sportna in planinska društva«. Ta skupina bo imela svojo

napisno tablo. Njeno zbirališče bo ob pol deseti pred Jugoslovansko tiskarno. Kdor se torej udeleži spreveda kot član planinskega društva, ali kot predstavnik podružnic, naj pride pravočasno na navedeno mesto.

Ljubljana

Sobota, 5. septembra 1931; Lovrenc. Pravo-slavni, 23. avgusta: Muč. Lip.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

d Sodelovanje vojske pri odkritju spomenika kralja Petra I. Odkritja spomenika kralja Petra I. se bo udeležila tudi naša hrabra vojska, ki bo obenem proslavila rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra in obletnico vzročitve jugoslovanskih zastav našim polkom. Z ljubljanskega gradu bo ob tej priliki oddanih 21 topovskih strelcev, v stolni, evangelijski in pravoslavni cerkvi pa se bo udeležil oficirski zbor slavnostnih maš. Pri poznejšem defileju mimo spomenika in ljubljanskega divizionarja bodo zastopane vse vojaške enote v Ljubljani.

d Narodne noše, katere so vabljene z vabilom k odkritju spomenika Kralju Petru I., se zberejo pred cerkvijo Sv. Jakoba v nedeljo ob poldne.

d »Ljubljanski Sokol« pozivlja svoje članstvo, da se udeleži polnoštevno v svečanem kroju slovesnosti odkritja spomenika kralja Petra I. Osvoboditelja, ki bo v nedeljo 6. t. m., na predvečer 5. t. m. pa bakljade. Zbirališče članstva v nedeljo ob 8. na društvenem letnem telovadišču ob pol 8. uri zvečer na Taboru. Vsakdo, ki ima kroj, naj smatra udeležbo za svojo dolžnost. — Bakljada in odkritje spomenika se vršita ob vsakem vremenu. Zdravo! Odbor.

d Sokol I. Ljubljana-Tabor poziva svoje članstvo, da se po možnosti polnoštevno udeleži manifestacije bakljade danes 5. t. m. in svečanega odkritja spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju jutri 6. t. m. Bratje, ki imate kroj pridite v kroju, ostali v civilu z znakom. Zbirališče je danes za obeje in naraščajo ob pol 19. ur na Taboru, jutri 6. t. m. pa za one v kroju ob 8. uri 15 minut na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola. Ostali in naraščajo se zbirajo jutri 6. t. m. na Vodnikovem trgu in korakajo takoj za akademiki. Bratje vsi na krov! Zdravo! Uprava.

d »Kolo jugoslovanskih sester« v Ljubljani vabi svoje članice podružnic in poverjenih, da se udeleže v največjem številu odkritja spomenika kralja Petra I. Osvoboditelja. Ob enem opozarjamo vse sestre na ljubljanski je-senski velesojem, kjer vzbujajo občo pozornost paviljon K, kjer je razstavilo »Splošno žensko društvo« jako zanimive predmete.

d Razglednice kraljevega spomenika. Odbor za postavitev spomenika Osvoboditelja kralja Petra I., je dal dovoljenje za razprodažo razglednic, katere je založila tiskarna Tičar, izključno »Kolu jugoslovanskih sester« v Ljubljani, katero jih bo razpečevalo v humanitarne svrhe dne 5. in 6. septembra.

d Prosvetno društvo »Tabor«. Zbirališče za nocojšnjo povorko je ob 19:30 pred hotelom »Tivoli«, za jutrišnjo pa ob 8:30 istotam. Članstvo, prijatelji in znanci, naj se zberejo že nekoliko prej, ker je ob napovedani uri že odhod. Na zbirališču se bodo razdelili društveni znaki. Vse rojake in prijatelje našega pokreta vabimo, da se nam pridružijo v čim večjem številu.

d Društvo Soča opozarja vnovič vse svoje člane, da se zbiramo k bakljadi danes ob pol 8. zvečer in jutri ob pol 9. k povorki. Obakrat v restavraciji pri Levu. To velja tudi za podružnice.

Iz drugih banovin

Senzacionalna odkritja v samostanu Studenica

Ministrstvo industrije in trgovine je poverilo zagrebškemu profesorju na obrtni šoli Milenu Džuriću, da fotografira razne freske po starih srbskih cerkvah. Pri tem je naletel prof. Džurić v Studenici, kjer se nahaja največ takozvanih zadužbin srbskih srednjeveških vladarjev, v mali cerkvi sv. Nikolaja na krasne freske iz 12. stoletja, in sicer Vhod Kristusa v Jeruzalem, Svete žene na Kristusovem grobu in glavo sv. Janeza. Slike so neprecenljive umetniške in zgodovinske vrednosti.

Druge senzacionalne odkritje pa je napravil starešina (predstojnik) studeniškega samostana Viktor Gizdavić, ki je odkril pri odkopavanju dela cerkve sv. Nemanje mumijo, pokrito s terakoto. Ko so terakoto na nekem mestu odstranili, so zagledali krasno kraljevsko oblačilo, ki pa je pod vplivom zraka takoj razpadlo v prah. Mumija je gotovo kak naslednik Nemanje, vendar do sedaj še niso mogli ugotoviti, kdo naj bi bil. Domnevajo pa, da predstavlja najstarejšega sina Nemanje kneza Vlkana, ki se je pozneje pomenil pod imenom Teodosije, ali pa kralja Radoslava, ki je tudi končal svoje življenje v samostanu Studenica kot menih Jovan.

b 22.000 učencev v Zagrebu. V Zagrebu se je zopet vpisalo ogromno število učencev, tako da

■ Senzacija pred nunsko cerkvijo. Predsinočnim so se ob portalu nunske cerkvice vršile vaje za svečano uprizoritev »Slehernik«. Igralci so pod vodstvom svojega režiserja prof. Šesta preiskovali prostorne, glasovne in svetlobne efekte in razkošno razsvetljena cerkev in skrivnostni dogodki sredi tihe noči so privabili mnogo pasantov in prebivalcev iz sosesčine, da so se za pol ure ali za eno uro ustavili na Kongresnem trgu in — brez vstopnine in brez davka — na tihem uživali lepoto nenavadne predstave. Gledalci so bili kar navdušeni, tako dobro so se obnesli igralci, reflektorji in vsi in tako dobro se je izkazala akustika Kongresnega trga. Vse kaže, da bosta obe predstavi na prostem izmed najlepših dogodkov v tem slavnostnem tednu.

■ Zadruga mesarjev poroča cenj. občinstvu, da bodo mesnice in mesarske stojnice po odredbi tržnega nadzorstva zaprte v nedeljo ob priliki slavnosti že ob tričetrt na 9. uro dopoldne.

■ Gojenci šole Glasbene Matice se opozarjajo, da pridejo danes v soboto v pevsko dvorano k določiti urnika. V pevski dvorani naj se zbere vsi nanovo vpisani gojenci in oni, ki so želeli kako spremembo, stari gojenci pa naj gredo direktno v sobe svojih lanskijh učiteljev. Gojenci klavirja naj pridejo točno ob 15. uri, gojenci violine ob 16. uri in ostali gojenci ob pol 17. uri. Redni pouk začne Matica v sredo 9. t. m.

■ Novi upravni odbor Zveze jugoslovanskih hranilnic s sedežem v Ljubljani se je na svoji seji 2. t. m. tako-le konstituiral: Predsednik Pretnar Fran, višji knjigovodja Mestne hranilnice Ljubljanske; podpredsednik dr. Božič Mirko, direktor Hranilnice Dravske banovine v Ljubljani; tajnik dr. Černe Franc, direktor Mestne hranilnice Ljubljanske; blagajnik Valenčič Ivan, tajnik Mestne hranilnice v Kranju. Odborniki: dr. Dermastia Josip, predsednik ravnateljstva Hranilnice kmečkih občin v Ljubljani; Kline Ignacij, direktor Mestne hranilnice v Novem mestu; Kocmut Drago, direktor Mestne hranilnice v Mariboru; Korošec Mihael, direktor Mestne hranilnice v Celju; in Verbič Josip, direktor Občinske hranilnice na Vrhniki.

■ »Kolo jugoslovanskih sester« v Ljubljani vabi za mesec september na letovanje v svoj krasni »Dečji dom« v Kraljevi, Penzija 35.—dinarjev dnevno. To pa le v primeru, če se bo prijavilo dovolj reflektantov.

■ Vhod v Narodni muzej bo radi predelav v avli odslej naprej tudi ob nedeljah izključno le z Bleiweisove ceste.

Dr. JAMAR TONE zopet ordinira. 1974

■ Otvoritev trgovine. Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril na Aleksandrovi cesti »Palača Viktorija« špecerijsko in delikatesno trgovino. Za obilen poset se priporočam Rafko Koretič. 1984

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

Vi se selite v Vašo novo vilo

Nove zavese, svetila, dekoracijske blazine popolnoma v stilu Vaše opreme Vam izgotovi atelje »IRIS«, Ljubljana, Gregoričeva ulica 11. 1966

■ Iz bolnišnice. V ljubljansko bolnišnico so prepeljali naslednje osebe, ki so se poškodovale večinoma po nesrečnem naključju: 6-letnega sinčka sreskega tajnika Puca Cirila, stanujočega v Prekmurski ulici, ki se je v šali ruval s svojim 6-letnim tovarišem in pri tem tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. — 5-letnega sina posestnika Filca Jožeta, iz občine Sušje pri Kočevju, ki je padel doma po stopnjah in si zlomil desno nogo. — Ivana Pirca, 3-letnega sina posestnika iz Matenc št. 28, katerega je konj brenil v glavo ter mu zadel težko poškodbo. — Skrajnarja Franca iz Mekinj št. 10, ki je doma na skednju padel raz lestve in si zlomil desno roko.

■ Požar v Bethovnovi ulici. Včeraj so gasilci prijeli obvestilo, da gori na balkonu neke stranke v Bethovnovi ulici. Pri stranki Seuniga Franca so imeli v zaboji na balkonu spravljene gorak pepel, ki se je vnel. Domači so odšli od doma in stanovanje zaklenili. Sosedji, ki so zapazili ogenj, so poklicali gasilce, ki so kmalu pogasili ogenj, ki ni napravil posebne škode.

■ Nogo si je zlomil. Delavec Belcjan Rudolf, o katerem smo včeraj poročali, da ga je pri delu podslu zemlja, da pa je ostal nepoškodovan, je imel naslednji dan hudo nesrečo. Pri

delu v St. Vidu je padel ter si zlomil desno nogo.

■ Z motorja je padel. Brezposelni delavec Hartmann Henrik iz Recklinghausena v Nemčiji je iskal zaslužka v Italiji. Peljal se je iz Nemčije preko Jugoslavije. V Celju se mu je nekdo ponudil, da ga pelje z motociklom. V Domžalah sta pa imela oba vozača defekt, pri čemer je Hartmann padel s tako silo, da si je zlomil desno nogo.

■ Najdeno kolo. V Linhartovi ulici je bilo najdeno kolo, ki izvira najbrže od kake v zadnjem času izvršene tatvine koles. Kolo je črno pleskano, dokaj obrabljeno, brez znamke, nosi št. 809238, ima navzgor obrnjeno krmilo s črni ročaji. Prestavna plošča je izrezana in zarjavela. Na prednjem delu je pritrjena žepna svetilka. Lastnik naj se javi na policiji, kjer si kolo lahko ogleda.

■ Pretep radi dekleta. V Tivoliju sta se stepala dva delavca radi nekega dekleta. Eden od obeh vročkrvnih je bil pri tem po telesu lažje poškodovan. Konec nesoglasij je napravila policija, ki je obadva z dekletom vred aretirala. Poškodovanega so po zaslišanju izpustili, dočim so drugega delavca kakor tudi dekleta radi prostitucije obdržali.

■ Ni imel sreče. Neki nepridiprav je s ponajenim ključem vrdl v prostore tvrdke »Isis« v Komenskega ulici. Prebrskal je vse prostore, vendar tega kar je iskal ni našel. Svojo srečo je nato poizkusil še v treh sosednjih hišah, toda tudi tukaj je moral oditi praznih rok. Da ne bi bil njegov posel zastoj, je vlomil v Zadržno hranilnico na Sv. Petra cesti, vendar je tudi tukaj odnesel samo malenkost, v skupni vrednosti 90 Din. To so ponajveč nerabljen enodinarske znamke ter dva kovana šilinga Schuberta.

Celje

* Poziv meščanstvu. V nedeljo, dne 6. t. m. se proslavi rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Mestna občina celjska bo ta dan na svojih poslopijih razobesila državne zastave. Vabim hišne posestnike, da okrase svoje domove z državnimi zastavami.

Mestni načelnik dr. Goričan.

* Poseben vlak iz Celja k odkritju spomenika kralju Petru v Ljubljani. V nedeljo, 6. t. m. bo za udeležence odkritja spomenika kralju Petru v Ljubljani vozil posebni vlak iz Celja ob 4:15 zjutraj. Priporoča se vsem udeležencem, da se poslužijo tega vlaka, ker bo naval na ostale vlake izredno velik.

* Komisija za preizkušnjo motornih vozil. Predstojništvo mestne policije javlja, da se po naredbi okrožnega inspektorja v Mariboru sestane v četrtek 10. t. m. v Celju komisija za preizkušnjo motornih vozil. Komisija začne poslovati ob 8. zjutraj. Komisija za preizkušnjo šoferjev pa se sestane ob 8:30. Interesenti se vabijo, da se čimprej prijavijo k izpitu.

* Smrtna kosa. Včeraj je v javni bolnici umrl 36-letni Pinter Martin, delavec v celjski cinkarni, doma iz Nove cerkve pri Vojniku.

* Opozorilo rodbinam, ki bi hotele sprejeti osirote. Kr. banska uprava Dravske banovine oskrbuje in vzgaja veliko število otrok, ki so osiroteli ali pa se njih svojci ne brigajo zanje. Tudi prihajajo na banksko upravo vedno nove prošnje za sprejem takih otrok. Tem prošnjam pa se iz proračunskih razlogov ne more ugoditi. Nasprotno pa se dogaja, da želijo zakonci, ki sami nimajo otrok, in taki, katerih so otroci že dorasli, sprejeti kakega malčka v svojo brezplačno oskrbo. Po naročilu kr. banske uprave se povzljvajo vse osebe iz mesta Celja, ki so pripravljene sprejeti otroke v oskrbo, da se čim prej javijo med uradnimi urami pri mestnem načelnstvu v sobi št. 8, kjer dobijo nadaljne informacije. V pošteve pridejo samo rodbine, ki so v vsakem oziru priporočljive in se nahajajo v dobrem gmotnem položaju. Predvsem se bodo oddali dečki od starosti od 1 do 11 let.

* Nezgode. 34-letni zidar Žužek Anton je med delom padel s strehe in dobil težje notranje poškodbe. Polenshek Frančiška, 67-letna posestnica s Frankolovega je padla po stopnicah in si zlomila levo roko ter poškodovala po obrazu. — 45-letni delavec Rozman Franc iz Latkove vasi pri Sv. Pavlu pri Preboldu si je pri padcu poškodval desno roko. — 4-letni posetnikov sin Kreč Ivan od Sv. Jeronima pri Vranskem je hotel zlesti s klopi na drevo. Klop se je prevrnila otrok pa je padel in si zlomil levo roko. — 13-letni Mraz Josip s Teharja pri Celju si je pri padcu zlomil desno roko. Vsi ponesrečenci so bili prepeljani v celjsko javno bolnico.

* Izgube in najdbe. V mestu je bila izgubljena zlata broša z 12 belimi kamni, vredna 2500 Din. Najditelj naj jo odda na predstojništvo mestne policije. — 1. t. m. je bila najdena v cerkvi sv. Duha ročna torbica z denarjem. — Isti dan je bil najden v mestu črn dežnik. — 2. t. m. je bil na Ljubljanski cesti najden zavoj, ki ga je najbrže izgubil kak avtomobilist. V zavoju se nahajajo 4 šipe iz celoluide, aktovka iz rjavega usnja ter odeja. — 4. t. m. je bila v mestu najdena večja vsota denarja. Vse se dobi na predstojništvo mesta policije.

* Dvakrat požig. Včeraj smo poročali, da je v sredo gorelo pri posestniku Jožetu Paholetu na Glinskem v četrtek okoli 6. pa je pri istem posestniku začelo goreti še stanovanjsko poslopje. Gasilci iz Celja ter iz Gaberja so sicer v najkrajšem času prihiteli, toda tudi tokrat radi slabega vremena niso mogli s svojimi motornimi brigalama v vas. Zmanjkalo je tudi vode, tako da so se morali gasilci omejiti le na varstvo sosednjih poslopij. Stanovanjska hiša posestnika Paholeta je zgorela do tal. Posestnik je v dveh dneh popolnoma pogorel. Očividno so oba požara zanetili požigalci. Požigi v celjski okolici se v zadnjih mesecih strahovito množijo.

* Aretacija. 4. t. m. je policija aretirala nekoga G. J., ki ga orožniki iz Zalca zasledujejo radi tatvine kolesa. Izročili so ga okrožnemu sodišču.

Razširjajte Jugoslovana!

Pfaff šivalne stroje za rodbino,
obrt in industrijo

z večletno garancijo, kupite ugodno tudi na obroke

pri tverdku

Ign. Vok, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7 ali v podružnici
Kranj in Novo mesto

Poduk v vezenju brezplačen

Poduk v vezenju brezplačen

1964

Maribor

m Seja sokolskega župnega načelstva bo v ponedeljek 7. t. m. Pričetek ob 20. uri v župni sobi. Na dnevnem redu bo razprava o župnem zletu. Zato se poziva vsi člani načelstva, da se seje gotovo udeležijo. Okrožni načelniki naj prinesejo seboj tozadevno poročilo.

m Sokolsko društvo v Slivnici pri Mariboru otvori o priliki svojega prvega telovadnega nastopa na Mali Šmaren dne 8. t. m. Tyrševo sokolsko knjižnico. Pri telovadnem nastopu bo med drugim sodeloval tudi vod 45. pešpolka s kopji. Svirala bo sokolska godba s Tezno.

m Nesreča deklice. Na dvorišču gostilne »Meljski dvor« se je v četrtek igrala večja skupina otrok. Med igro je 6-letna Anica Anželova splezala na neki voz, zgubila raznoterje in padla na tla. Pri padcu si je zlomila levo roko v zapetju in je morala v bolnišnico.

m Bruno Rotter 50-letnik, 50-letnico rojstva je praznoval v Mariboru in daleč okrog znani planinec faktor g. Bruno Rotter. Še na mnoga leta!

m Dolariji v Ameriki. Vpokojeni železničar g. Avgust Strašek je dobil iz Amerike obvestilo, da mu je stric zapustil 20.000 dolarjev.

m Gremij trgovcev v Mariboru opozarja svoje člane in druge interese, da so v bodoče uradne ure za stranke vsak dan samo od 9. do 12. ure. Ostali čas je namenjen edino le pisarniškemu delu.

m Izvoz in cene grozdja. Propaganda za prodajo in izvoz grozdja je precej zalegla. Na trg prvažajo sedaj domače grodje že po nizkih cenah. Prodaja se po 4 Din kg. Tudi izvoz stalno napreduje.

m Sport. I. SSK Maribor in SK Rapid bosta odigrala v torek 8. t. m. na Rapidovem igrišču prijateljsko tekmo. Gostovanje I. SSK Maribora v dnevi 5. in 6. t. m. pri proslavi otvoritve novega igrišča SK Hermesa v Ljubljani odpade.

m Maša zadušnica. Vabimo vse člane Narodne obrane in Jugoslovanske Matice, da se udeležijo v torek 8. t. m. maše zadušnice za mučenike 6. septembra 1930.

m Povratek otrok s Počitniškega doma na Pohorju. Tretja skupina otrok Počitniškega doma kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju se bo vrnila v sredo, 9. t. m. z osebnim vlakom ob pol dvanajsti uri dopoldan na glavni kolodvor. Starši naj otroke tu pričakujejo. Prtljaga se bo dobila isti popoldan v Zdravstvenem domu, Koroščeva ul. št. 3.

m Gostilna Achtig, Tržaška cesta. Pojedina pohanih pišk kom. Din 20.—. Richterjeva godba.

1831

m Novi cenik Mestnega avtobusnega prometa v Mariboru. Z 10. t. m. se uvedejo nove cene: Na podeželskih progah se uvedejo koledarske mesečne legitimacije za 10 voženj 10% popust, 20 voženj 20%, 30 voženj 30%, 40 voženj 40% in 50 voženj 50% popust. Legitimacije se glasijo na ime z lastnoročnim podpisom ter so neprenosljive. Vsaka zloraba je kaznjiva. Tako legitimacijo dobi lahko vsaka oseba, vpoštevani so tudi dijaki. — Na mestnih progah gl. kolodvor — vojašnica kralja Petra, Gl. trg — Studenci, Gl. trg — Tezno, Gl. trg — Pobrežje, Nova vas — Košaki in Melje, se ukinejo predprodajni listki ter se uvedejo koledarske mesečne legitimacije s sliko in lastnoročnim podpisom lastnika za ceno Din 100 s pravico vožnje na vseh mestnih progah brez oziroma na številni voženj. Legitimacije izdaja vodstvo od 8. do 12. ure v Pliariniški ulici št. 9. Otroci do 4 leta v spremstvu odraslih, na eno osebo samo en otrok, so voznine prosti, ako ne zavzemajo posebnega sedežnega prostora. Otroci od 4. do 10. leta plačajo polovico cene. Ročna prtljaga do 10 kg, ako ne zavzema preveč prostora, je prosta. Ročna prtljaga nad 10 kg, ali če je večjega obsega, se vzame na voz le, če je prostor in je treba za tako prtljago plačati še posebe 2 do 3 dinarje. Kdor pri kontroli nima pravilnega listka, plača trikratno pristojbino. Pogovor s šoferjem med vožnjo je strogo prepovedan. V interesu brezhibnega prometa se naproša občinstvo, da ima pri vstopu v voz pripravljen drobiž. Vstopanje in izstopanje med vožnjo je zabranjeno. Paziti je na red in snago v vozu, kajenje in pljuvanje je prepovedano. Osebe, ki ne ne pokoravajo službujočemu osebu, ali so v vinjenem stanju in se nedostojno obnašajo, se izključijo od vožnje. Istotako se ne sprejmejo v voz osebe, ki kažejo znake nalezljive bolezni ali ostudne bolezni. Na vseh mestnih progah je prepovedano jemati pse s seboj, med tem ko je na podeželskih treba imeti pisмено dovoljenje vodstva podjetja. Vsi dosedanj predpisi se s to objavo razveljavijo.

m Otvoritev avtobusne proge Maribor-Rače-Ptuj. Dne 9. septembra t. l. otvori Mestno avtobusno podjetje v Mariboru avtobusno progo Maribor-Rače-Ptuj. Avtobus bo odhajal dvakrat na dan z glavnega kolodvora v Mariboru, ob 7. in 15. uri, z Glavnega trga ob 7-10 in 15-10, prihajal pa bo v Ptuj ob 8-30 in 16-30. — Iz Ptuja odhod ob 12-30 in 17-15 s prihodom v Maribor Gl. trg 13-55 in 18-57. Cena en dinar za kilometer. Za vožnje tja in nazaj pri prevoženih preko 20 km 20% popusta. Uvedejo se koledarske legitimacije, glaseče se na ime lastnika s sledečim popustom: Za 10 voženj 10% popusta, 20 voženj 20%, 30 voženj 30%, 40 voženj 40% popusta in 50 voženj 50% popusta. Legitimacije so neprenosljive.

m Tombola. Tombola v prid Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju bo v nedeljo 20. septembra. Krasni dobinki bodo razstavljeni v izložbi tvrde Wesiak na Aleksandrovi cesti. Karte so na prodaj v vseh trafikah.

m Popravek. Ko smo včeraj poročali o sklenitvi pogodbe o gradnji vzpenjače na Pohorje,

so bila pogajanja že ugodno zaključena. Tik pred podpisom pa je nastalo nesoglasje zaradi nekih podrobnosti, pa so podpis odgodili za nedoločen čas. Vendar pa je gotovo, da bodo vzpenjačo zgradili še letos ali najkasneje prihodnje pomladi.

m Avtobusni promet na Tezno - dirkališče 6. in 8. t. m. Dne 6. in 8. t. m. bodo vozili mestni avtobusi na Tezno k motornim dirkam od 1. ure naprej.

m Bahman izpuščen. Zaradi ugotovitve pravega roparskega morila posestnice Hričeve v Gačniku, sta bila v četrtek izpuščena prvotno osumljena Viktor Bahman in njegova žena Magdalena. Pravemu morilecu, ki je pobegnil v Avstrijo, so tamkajšnje oblasti že na sledu.

m Streljanje na Tržaški cesti. V četrtek zvečer so neznanci oddali na Tržaški cesti več streliv, najbrže iz samokresa. Stražnik, ki je bil

o streljanju obveščen, ni na kraju, kjer se je streljalo, našel nikogar več.

m Žepna tatvina. Nekemu kmečkemu dekletu, ki je na Glavnem trgu prodajalo zelenjavo, je neznanec ukradel v četrtek iz žepa 100 Din. Tatvine je bil osumljen neki prodajalec, denarja pa pri njem niso našli.

m Aretacije. V četrtek sta bila v Mariboru aretirana Ernest V. radi suma žepne tatvine in Edmund G. radi tatvine golobov.

m Tatvina koles. Stefanu Vrencoti, kolarskemu mojstru na Tržaški cesti, je neznanec iz zaklenjene delavnice, katero je odprl s ponarejenim ključem, ukradel 1500 Din vredno kolo znamke »Neger«. V četrtek pa je bilo z dvorišča trgovine Kübar na Aleksandrovi cesti ukraden 2000 Din vredno kolo iste znamke trgovskemu vajencu Mirku Šapcu. Šapce je pozneje opazil v Cankarjevi ulici svoje ukradeni

kolo, na katerem se je vozil neznan, 28 do 30 let star moški in pohitel za njim. Ko ga je tat opazil, je kolo odvrnil in pobegnil proti Krčevini. Njegova identiteta se še ni ugotovila.

m Tatvina čevljev. Matiji Grgiču, 51-letnemu delavcu iz Gornjega Radvanja, je v ponedeljek ukradel nekdo z dvorišča hiše št. 17 v Samostanski ulici par čevljev, vrednih 120 Din.

m Tatvina golobov. Brezposelni delavec Edmund G. in kotlarski pomočnik Alfonz B. sta v četrtek ukradla pod državnim mostom 18 golobov in jih hotela prodati. Zasačil ju je stražnik in aretirat. V njegovemu spremstvu sta morala odnesti golobe nazaj v gnezda.

Nova poslopja Borze dela v Ljubljani, Mariboru in Mur-ski Soboti

Ljubljana, 4. septembra.

Borza dela je povabila zastopnike Delavske zbornice in mestne občine na informativni se-stanek. Borza dela se je namreč izrekla pripravljeno, da zgradi v Ljubljani večje poslopje, v katerem bodo novi prostori Borze dela, samski dom in skupno prenočišče, če se najdejo čini-telji, ki bi poslopje vzdrževali.

Na sestanku se je ugotovilo, da je vzdrževanje mogoče s sodelovanjem Borze dela, Delavske zbornice in mestne občine. Delavska zbornica je dovolila, da prispeva k morebitnemu pri-manjkljaju do 50.000 Din, Borza dela 60.000 Din, ostanek pa mestna občina. Točnejši načrti za poslopje se še izdelujejo.

Borza dela je nadalje rezervirala 2 milijona Din, da odstopi od tega znesla 500.000 Din sub-vencije za zgradbo poslopja Borze dela v Mur-ski Soboti, 1.500.000 Din pa za zgradbo poslopja Borze dela v Mariboru, če se najdejo za to aranzmaji s pristojnimi lokalnimi činitelji.

V novem posloppu Borze dela v Ljubljani bodo v samskem domu postelje za samce zelo poceni. Kje bo stalo poslopje, se še ne ve.

Ptuj

Smrtna kosa. Umrla je nagle smrti Katarina Samec, stara 36 let, žena posestnika v Budini pri Ptuj. Zapušča 3 nepreskrbljene otroke. Prizadetim naše sožalje.

Pernat Vinko, posestnik in mesar v Ptuj, renovira svojo hišo v Krekovi ulici v najmo-dernejšem stilu, da bo ta dvonadstropna hiša res krasila ulico.

Minoritski samostan in cerkev sta po izvrše-nih poravilnih dobila lepo sliko. Popravila v no-tranjosti cerkve so pa v polnem teku in bodo tudi v doglednem času končana.

Zivinski sejem. Zivinski sejem v torek je bil izredno živahen. Prignanih je bilo 714 glav goveje živine in 198 konj. Cene so zopet neko-liko poskočile, in sicer voli od Din 5'50 do 6'50, krave in bikli od 4'— do 4'50 Din. Tudi pri konjih so cene nekoliko poskočile. Prodalo se je 320 glav goveje živine in 32 konj. Senzacijo na sejmu je vzbudila originalna reklama nekega zoboteknika iz Zagreba, ki je na svojem avtomobilu pred občinstvom zobe izdiral.

Pričetek šolskega pouka. Na tukajšnjih osnov-nih šolah in na tukajšnji meščanski šoli se je pričel redni pouk v četrtek 2. t. m. Na realni gimnaziji se prične pouk dne 10. t. m., služba božja za diake pa bo dne 9. t. m.

Veteransko društvo v Ptuj se udeležijo slav-nosti v Varaždinu ob priliki obletnice novih zas-tav v nedeljo, dne 6. t. m., ki jo priredi tam-kajšnja garnizija skupno z mestno gardo.

Sprememba posesti. Sagadin Jakob, žendar-merijski polkovnik, ki je bil pred kratkim upo-kojen, je kupil v Vičavi posestvo od ptujskega trgovca Kolenca. Polkovnik Sagadin, ki je tu-kajšnji domačin, se nastani stalno na kupljenem posestvu.

Kolesarska dirka. Kolesarski odsek društva »Svoboda« priredi v nedeljo, dne 6. t. m. dirko Ptuj—Rače—Ptuj. Odhod iz Ptuja ob 14'30. Ob 16. uri veselica v prostorih hotela »Slon«.

Osebnost. Vodja tukajšnjega okrožnega so-dišča, sodni svetnik dr. Poznik Aleks, se je vrnil z dopusta in prevzel svoje posele.

Smrtna kosa. Dne 3. t. m. je umrla Pruger Marija, stara 83 let, rodom iz Gradca.

Bolezen sodnikov. Vsi sodniki ormoškega okrajnega sodišča s šefom vred so zboleli, tako da je nastal popoln zastoj v sodnih dvorinah. Ptujsko okrajno sodišče je moralo nemudoma delegirati enega svojih sodnikov v Ormož na substitucijo.

Brežice

Radi slavnosti odkritja spomenika kralja Pe-tra v Ljubljani, bo gostovanje mariborskega gle-dališča z dramo »Karol in Ana« šele v soboto, 12. t. m.

Rajhenburg

Radi slavnosti odkritja spomenika kralja Pe-tra v Ljubljani, bo gostovanje mariborskega gle-dališča z dramo »Karol in Ana« šele v nedeljo, 13. t. m.

Krško

Radi slavnosti odkritja spomenika kralja Pe-tra v Ljubljani, bo gostovanje mariborskega gle-dališča z dramo »Karol in Ana« šele v nedeljo, 13. t. m.

Veržej

Prostovoljno gasilno društvo v Veržeu pri-redi v nedeljo 6. t. m. ob 15. uri pri tovarišu Hedžetu veliko tombolo. Razen štirih tombol (med temi 1000— Din v denarju in ena krava) je še nad 300 dragocenih dobikov. Po tomboli zabava s plesom!

Na pragu nove dramske sezone

Razgovor z ravnateljem Golio

V teh dneh dobiva Ljubljana spet obličje ti-stega življenja, ki se po dolgi dremavi poletni tišini vsako leto na jesen razlije po njenih uli-cah, in spričo velikopoteznih priprav, ki se po mestu pravkar z mrazlično naglico vršijo za bli-žajoče se svečanosti, je to prebujenje Ljubljane k zimskeemu življenju še bolj očitno in hrupno. Od vsega tega, kar se v teh dneh v Ljubljani pripravlja in godi, zasluži precej pozornosti na-še Narodno gledališče, ki bo s svojima grandio-znima predstavama na prostem izpolnilo go-tovo dve izmed najlepših točk teh kraljevskih svečanosti. In ko sem se napolil v dramo, da obiščem ravnatelja Golio in višjega režiserja prof. Šesta ter ju naprosim za kratek razgovor, sem prav tako prišel v sredo intenzivnega dela, z odra sem slišal krike in hrup, ki so pri-čali, da vaje zorijo že blizu premier — prišel sem v sredo tiste vesele, nerazvorne, potencirane marljivosti, s katero vsako leto sezona poteka na vrata. G. ravnatelj mi je rade volje pripo-vedoval o svojem repertoarnem načrtu, o novo-stih, o starem problemu o matici slovenskega gledališnega prizadevanja in o vsem:

Kakor ste o tej stvari v »Jugoslovanu« že pred tedni poročali, bomo sezono otvorili z domačo novostjo, z Grumovim Dogodkom v me-stu Gogi v Šestovi režiji. Izmed slovenskih stvari imamo v načrtu nadalje Cankarjevega Kralja na Betajnovi, ki ga bomo dali v novi režiji in zasedbi, in pa novo komedijo Cvetka Golarja Dve nevesti, katere krstna predstava bo v oktobru. Iz srbsko-hrvatskega slovstva smo sprejeli v repertoar Begovičev dramo Brez tretjega, ki bo prav tako doživela — ka-kor vse kaže — v Ljubljani svojo krstno pred-stavo, Kričevo Ledo, Manojlovičevega Centri-fugalnega plesača in Nušičeve Pot okoli sveta. Iz ostalih slovanskih literatur imamo v mislih: Dostojevskega Brate Karamazove, Merežkovskega Alekseja, Wyspianskega Varšavijanko, Ka-tajeva Kvadraturu kroga in Langerjevo Izpre-obnritev Janeza Piškurja. In iz ostale svetovne literature: Shawovega Zdravnika na razputju, Galsworthyjev Beg, Rostandovo Ne ubijaj, Ma-erterlinckovo Zadoščenje, Bernardovo Kavarnico, Zuckmayerjevega Stotnika iz Koepenicka in Cirkus Knie, Alsberg in Hesse Preiskavo; Be-naventovo Malquerida ter klasična dela Sofokle-jevega Kralja Edipa, Moretova Dono Diano in Schillerjevo Wallensteinovo smrt. Za ljudski repertoar bomo segli po Nestrojevem Prtiličju in prvem nadstropju ter Raymundovem Razsip-niku.

O izpremembah v našem osebju skoraj ni kaj reči. Gregorin se je po enoletnem študiju vrnil iz Berlina, Jana so nam vzeli k vojakom. Režije bodo predvsem v rokah prof. Šesta in Debeve, poleg njiju bodo režirali še ga. Marija Vera, Škrbinšek, Lipah in kot režiser bo debutiral še Gregorin, ki se je v Berlinu posvetil tudi študiju v to smer. Mimo tega upamo, da bomo vsaj za dve režiji vključili njegovemu angažmanu v Brnu ohranili tudi dr. Gavello.

V našem kulturnem in narodnem življenju imata naše Narodno gledališče in naša drama čisto svojo posebno nalogo, ki se v mnogem razlikuje od nalog teatrov v velikih mestih in velikih kulturah, kjer si lahko posamezne hiše razdelijo smernice med seboj. Naši drami ni le

naloženo, da stremlji za visokim umetniškim izra-zom, da goji slovenski jezik in postane tako najvišji hram slovenske besede, naša drama ima poleg vsega tega tudi svojo kulturno-poli-tično misijo. Vodstvo našega gledališča bi mo-ralo prevzeti vodstvo nad vsem gledališkim udejstvovanjem v deželi, naše gledališče bi mo-ralo vsemu temu velikemu, zdravemu, kulturno dragocnemu veselju do igranja, ki je v našem narodu, stati ob strani in na čelu; moralo bi vsem našim odrom posredovati prvovrsten gle-dališki material in dramska dela, ki so pri-merna za uprizoritve na deželi in ki imajo ob-enem svojo visoko literarno in jezikovno vred-nost. S tem pa nikakor še ni izčrpano vse poslanstvo naše drame. Morda bi bila ena naj-večjih naših nalog, da bi sama stopila nepo-sredno pred narod in da bi od kraja do kraja, povsod, kjer živijo naši ljudje, nosila dela visoke umetnosti. Če pravim: povsod, kjer ži-vijo naši ljudje, hočem reči, da bi se to delo ne smelo vršiti samo v mejah naše kraljevine, temveč da bi moral naš oter nositi slovensko besedo tudi Slovincem onkraj meja. Z nekaj vztrajnosti in resne volje bi se ta stvar gotovo dala doseči; in pa seveda: z dovolj denarja, kajti takšna podjetja se nikakor ne morejo ren-tirati na prvi mah. A da bi mogli vsaj en del tega širokega načrta realizirati v doglednem času, bi to značilo dejanje izrednega kulturnega pomena za naš narod.

Nam se zdi, kakor da Ljubljana celoletne se-zone kar ne prenese. Kvečjemu prvih šest me-secev v našem letu doživljajo naše uprizoritve popolno resonanco pri občinstvu, toda ko im-a enkrat svojih 50 predstav za seboj, se za-čenja naše napol praznovanje. Tisti prvi topli meseci, v katerih v naši metropoli zadremlje že skoraj vse kulturni obrat, bi bili kakor nalašč za to, da bi šel naš oter na deželo, utiraj si pot med najširše, najmanj znane plasti ob-činstva. Seveda bi morali najprej imeti nekaj stvari na razpolago, nabaviti bi bilo treba avto-mobile za prevoz ansambla in orodskega ma-teriala in pa še vse mogoče druge reči. Toda na ta način bi mogla naša drama v suhih me-secih svoje ljubljanske sezone prepotovati vsi Slovenijo ter bi mogla še v najbolj oddaljene kraje naše domovine zanesi lepoto Shakespea-rejeve in Cankarjeve drame in vsega najbolj-šega, kar z velikim trudom in pogostem tudi z velikim uspehom ustvarja naš ansambel. Na ta način bi naše gledališče postalo — gledališče za milijonsko publiko. O realizaciji tega na-črta bi imel vsakdo svojo korist — narod, gle-dališče, igralci, pa tudi domači avtorji, ki bi s pešiče inteligence in meščanstva na ta način razširili krog svojega občinstva na ves narod.

Z odri na deželi že imamo nekaj stikov in upamo, da se bo to razmerje razvilo še do večje in intenzivnejše tvornosti. S pomočjo banske uprave smo začeli pri Narodnem gledališču or-ganizirati nekakšno osrednjo oblačilnico in iz-posojevalnico materiala za podeželske odre. Upamo, da bodo te stvari v kratkem toliko do-zorele, da bomo mogli tem odrom potresti z uprizoritvenim materialom za kakšnih 50 iger iz domače in svetovne književnosti, in sicer za sledeča dela:

I. Cankar, Pohujšanje v dolini šentflorjanski, Hlapci, Za narodov blagor, Jakob Ruda, Kralj na Betajnovi; Finžgar, Divji lovec, Naša kri, Veriga, Razvaline življenja; Leskovec, Dva bre-gova; Medved, Za pravdo in srce; Pregelj, Azazel; Novačan, Herman Celjski; Jalen, Dom; Lipah, Glavni dobitek; Golar, Vdova Rošlinka; Milčinski, Mogočni prstan, Krpan mlajši; Lah, Pepeluh; Golja, Petrkove poslednje sanje. Tri-glavska bajka, Princezka in pastirček.

II. Nušič, Svet, Gospa ministrica; Ogrizović, Hasanaginica; Vojnovič, Smrt majke Jugovčev; Bogović, Božji človek; Tudić, Golgota.

III. Capek, RUR, Stvar Makropulos Langer, Kamela skozi uho šivanke, Periferija; Jirasek, Oče; Mršтик, Mariša.

IV. Gogolj, Revizor, Zenitev; Tolstoj, Živi mrtvec, Moč teme; Suhovo Kobilin, Svatba Kre-činskega; Andrejev, Mladotletje; A. Tolstoj, Lju-bina Srečka; Čehov, Striček Vanja, Črešnjev vrt.

V. Maeterlinck, Stilmondski župan; Calderon, Sodnik Zalamejski; Galsworthy, Borba; Shakes-peare, Komedija zmešnjav; Hauptmann, Roza Berndova; Schönherr, Vražja ženska; Schiller, Kovarstvo in ljubezen; Shaw, Pygmalion; Mo-lière, Namišljeni bolnik; Goldoni, Pri lepi krč-marici.

Pred nami je mnogo vsega — treba nam je samo razumevanja in podpore pri javnosti in pri vseh, ki imajo kaj besede in moči. Fri.

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Iz knjig je spoznal, da se mora nahajati na drugi strani morja velika obljudena dežela, z mesti in manjšimi naselbinami. Na zemljepisnih kartah, ki so mu bile na razpolago, je slednjič našel, kje se nahaja, in sicer po vijugah morskega obrežja, na katerem je stal njegov stolp. Tako je spoznal, da se nahaja na velikem otoku in da ima kakšnih sto petdeset kilometrov do celine.

Samo eno mu ni šlo v glavo: zakaj ni nikogar od teh prebivalcev na spregled? Zakaj se nikoli ne prikaže vsaj v daljavi kakašno letalo? Zakaj so zapustili deželo in niso pustili nikogar, ki bi pazil na preostale stvari?

Kot smo že dejali, je Robert z višine stolpa opazil, da se nahaja v daljavi kakšnih desetih ali dvajsetih kilometrov ob obali morja enak steklen stolp, ki ga je pozneje ponovno dolgo časa opazoval skozi dalnograd. Hotel je videti, ako morda le na drugem stolpu ni mogoče opaziti kakšnih znakov življenja. Toda zaman je strmel skozi steklo, stolp je stal mrtvo, nikogar ni videl niti na njem, niti okoli njega. Toda v smeri tega drugega stolpa je vodila široka, tlakana cesta in Robert je sklenil, da se neki dan poda na pot in si ogleda tudi ta drugi stolp. Morda bo tam mogel razrešiti skrivnost Marsovih prebivalcev.

V stolpu spodaj je bila garaža z avtomobilom, toda kako različen je bil ta avto od zemeljskih. Ne samo, da

je bil na električni pogon in sicer potom brezžičnega prenašanja energije, temveč tudi kolesa, oprema, vse je bilo drugačno. Robert je z očesom inženjerja ogledoval vse potankosti, odprl z orodjem, ki mu je bilo na razpolago, stroj, in pred vsem otipal ovoje koles. To ni bila guma, temveč kovina, a tako mehka in prožna, da najboljša zemeljska guma ni mogla biti tako praktična. Vsled pomanjkanja energije tudi s tem avtomobilom ni bilo nič. Moral se je podati peš na pot po cesti, ako je hotel kam priti.

Uredil si je bil svoje življenje točno po uri, ki je stala v knjižnici in ki je bila razdeljena na zelo čuden način. Rekli smo že, da so noči in dnevi na Marsu še enkrat daljši kot na zemlji, torej je dan trajal za Roberta mesto 24 celih 48 ur. Ura, ki je stala v knjižnici, je bila razdeljena na deset ur, torej je ena marsovska ura trajala skoraj pet zemeljskih. Ta ura je bila razdeljena na 100 delov, ki jih je Robert imenoval minute. Prav hitro se je bil navadil na novo razdelitev časa, samo eno mu ni šlo, namreč dolga noč. Bil je navajen spati sedem do osem ur, da bi pa spal 14 ali 16 ur, to je bilo seveda izključeno. Zato si je življenje uredil tako, da je preko dneva živel, ako ni bilo slabo vreme, na prostem, zvečer je pa v stolpu najprej čital knjige, potem gledal en film, se nato skopal in šel spat. Ko se je zbudil, po približno sedmih urah, je bila seveda še vedno temna noč. Vstal je, telovadil, šel na stolp opazovati zvezde s pomočjo dalnografa in nato sedel v knjižnico.

Spoznal je, da je njegovo bivanje na Marsu velikanskega pomena za vse človeštvo in da bo, v slučaju ako se vrne, prinesel na zemljo toliko, da se bo vsa zemeljska

tehnična civilizacija pomaknila za velik skok naprej. Živel je samo za to idejo in študiral je naravnost nevturljivo v veliki zalogi knjig, ki mu je stala na razpolago. Jezik mu ni dal skoraj nobenih težkoč več in veselil se je že dneva, ko bo stopil pred Marsove in se z njimi razgovarjal v njih jeziku ter jim pokazal v astronomskem atlasu, iz katerega planeta je bil prišel na njihovega.

Nekega dne pa je Robert naletel na knjigo, ki ga je bolj zanimala, kot vse, kar je bil dotedaj našel na Marsu. V posebnem oddelku knjižnice, ki je obstojal iz samih zvezdoslovnih knjig, je dobil knjigo, ki je popisovala sestav vseмирskega letala. Iz popisa je Robert razvidel, da to ni nikakšna utopija ali izrodek domišljije, temveč resničnost. Razen tehnične konstrukcije tega letala, ki je imelo obliko granate, so bile v knjigi priobčene fotografije obeh Marsovih mesecev, da celo fotografije posnete na obeh mesecih. Popis vožnje je Robertu razkril, da so bili Marsovci v istini na obeh svojih mesecih. Z največjim razburjenjem je Robert pregledaval to knjigo, ki je bila zanj važnejša, nego vse drugo na tem planetu. Saj je zanj pomenila rešitev, vrnitev na zemljo in nadaljevanje zemeljskega življenja. In po dolgem času se je spet spomnil na vse svoje drage, predvsem na miss Alberto, na Pinta in na ostale znance in prijatelje. Z nezadržno silo ga je zgrabilo domotožje in ga vlekle nazaj v domovino. Spoznal je, da pravzaprav za ljudi nima nikakega smisla, siliti ven v vseмирje, kjer nimajo ničesar iskati. Brezmejni nebesni prostor je prevelik za majhno človeštvo. Čemu siliti v daljavo? Nebo in zvezde so lepe, a ustvarjene so za človeka samo, da jih gleda na nočnem nebu ter se veseli njih sijaja.

Velesejmsko življenje

Po prvih dneh ogledovanja se je sedaj že pričelo na velesejmu resno poslovno delo. Pri izprehodu po industrijskem paviljonu »H« ti padejo v oči zadovoljni obrazi skoro vseh obiskovalcev, ki smo jih videli že na letošnjem velesejmu in katerih večina so stalni posetniki velesejmskih prireditelj. Vsi ti razstavljalci, pa naj si bo to tovarnar pletilne industrije, ali oblačilne konfekcije, ali oni umetnega vezenja, pletilnih strojev, gramofonov in radio-aparatur, vsi brez izjeme izjavljajo, da so zadovoljniji z je-sensko razstavo od pomladanskega sejma. Saj je čisto naravno, da stariši kupujejo pletenine za deco, da se zalagajo z njimi trgovci, da si imovitejši stoji nabavljajo kožuhovino in njene izdelke, da je treba za bodočo sezono kompletirati svojo oblačilno omaro in da se približuje čas, ko bodo hčerke zrele za možitev, potrebovale za balo okusno vezano perilo.

Zadovoljni so z uspehom tudi tvorničarji živil: keksov, čokolade in sladke konfekcije. Kvalitativni izdelki očetov trapistov in splitske »Dalme« imajo stalno celo vrsto poznavalcev dobrih likerjev in izvrstne čokolade. Prijetno te preseneči izprehod po paviljonu težke industrije in kovinskih izdelkov in paviljon »E«, v katerem je nameščeno naše prvovrstno pohištvo, kjer se dan za dnem množijo tablice z napisom: »Prodano«, »Enkrat prodano«, »Dvakrat prodano«. Seveda je na teh tablicah vedno tudi zapisano, komu je kaka stvar prodana, da se ne bi neumni Tomaži osmili, da trditve, da je to zapisano »kar tako« in za reklamo. So to resnične prodaje in kupateljnost obiskujoče publike z vsakim dnem narašča.

Gospodarske vesti

× Naše stabilizacijsko posojilo kotira na praski borzi. V ponedeljek so na pariški borzi pričele kotirati obveznice našega 7% stabilizacijskega posojila iz leta 1931. Prvi dan so se ime-novali tečaj 85—85.50.

× Ogromno nazadovanje produkcije hmelja. Radi močnega padca hmeljarskih cen, posebno pa radi splošnega slabega razpečavanja, je hmelj-larstvo na področju Dunavske banovine v stalnem nazdovanju. Pred štirimi leti je bilo tamkaj še 805 jutrov hmeljnikov, letos pa jih je zasa-jenih jedva 827 ha.

× Nekaj carinskih pojasnil. Na temelju člena 273 carinskega zakona in v zvezi z nepravilnim pojmovanjem čl. 173 je finančni minister izdal sledeče pojasnilo: Po čl. 173 carinskega zakona jamči za kazni, izrečene proti storilec dejanj iz čl. 164, 165 in 166 tega zakona krivično blago, za katero gre, kakor tudi za drugo krivično blago, ki bi ga imel v carinarnici. Iz tega za-konskega določila izhaja jasno, da za navedene prestopke odgovarja edino in izključno le deklar-ant. Zato je treba v konkretnih primerih ugo-toviti, ali je deklarant istčasno tudi lastnik blaga. Ako temu ni tako, kakor velja na pr. za slučaj, kadar predloži carinsko deklaracijo car-inski posrednik po tujem nalogu, tedaj je v tem primeru kriv samo posrednik. Blago je tre-ba v tem primeru izročiti lastniku, da plača predpisane redne carinske dajatve. Kazen pa je treba zavarovati pri storilcu, s tem, da se porav-na iz njegove kavejke, ki pa jo posrednik mora takoj dopolniti. Na temelju čl. 273 carinskega zakona je minister financ predpisal postopek o blagu, ki se po železnici pošlje iz inozemstva v naša primorska pristanišča, da se nato prepelje s parniki naprej v inozemstvo. Obmejne cari-narnice, pri katerih se blago odda za prevoz do primorskega pristanišča, bodo zahtevale po tem postopku za to blago posebne prevozne odpren-nice, iz katerih bo razvidno, da je pošiljka nam-enjena za prevoz v inozemstvo preko naših primorskih pristanišč.

Borzna poročila

dne 4. septembra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 4. septembra. Amsterdam 2279.78 do 2286.62, Bruselj 738.27—790.63, Curih 1102.95 do 1106.25, Dunaj 795.43—797.83, London 274.99 do 275.81, Newyork 5647.09—5664.09, Pariz 221.91 do 222.57, Praga 167.64—168.14, Trst 296.02 do 296.92.

Zagreb, 4. septembra. Amsterdam 2270.71 do 2286.55, Dunaj 796.43—798.83, Bruselj 789.27 do 791.63, London 275.19—276.01, Milan 296.01 do

296.92, Newyork kabl 56.5889—56.7509, Newyork ček 56.4709—56.6409, Pariz 222.02 do 222.68, Praga 167.64—168.14, Zürich 1102.95 do 1106.25.

Dunaj, 4. sept. Amsterdam 287.10, Atene 9.22, Beograd 12.5525, Bruselj 99.05, Bukarešta 4.2375 London 34.5875, Madrid 64.50, Milan 37.24, Newyork 711.20, Pariz 27.90, Praga 21.0612, Sofija 5.154, Stockholm 190.05, Varšava 79.57, Curih 138.55.

Curih, 4. septembra. Beograd 9.06, Pariz 20.12, London 24.9325, Newyork 513, Bruselj 71.47, Milan 26.82, Madrid 45.90, Amsterdam 206.725, Berlin 121.35, Dunaj 72.10, Stockholm 137.25, Oslo 137.125, Kopenhagen 137.20, Sofija 3.715, Praga 15.20, Varšava 57.50.

Vrednostni papirji

Zagreb, 4. septembra. Državni papirji: 7% inv. pos. 72—73 (72), voj. škoda ar. 323 do 325 (326—332), kasa 323—325 (325—334), dec. 332—334 (332), 4% agr. obv. 42 bl., 7% Bler 68 bl., 7% Bler 68 bl., 8% Bler 76—78 (78), 7% pos. hipot. b. 67 d., 6% begl. 50—50.50. — Banke: Hrvatska 50 d., Prašedion 957.50 do 965, Union 150—155, Jugo 67—68, Obrtna 35 d., Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Narodna 5400 d. — Industrija: Srbska 190 do 191, Danica 65—70, Drava 210 d., Sečerana Osijek 211—212, Trboveljska 213—215, Vevče 120—122, Dubrovačka 300 bl., Jadranska 460 do 480, Isis 41 bl.

Dunaj, 4. sept. Bankverein 14, Dunav-Sava-Adria 11.70, Prioritet 87, Trbovlje 26.75.

Žitna tržišča

Tendenci na ljubljanskem tržišču za koruzo neenakomerna, brez prometa.

Novi Sad, 4. septembra. Koruza: bačka, bačka okol. Sombor 85—87, sremska, okol. Indija 85 do 87, južnoban. 82—84, sremska, okol. Sid 88—90. Tendenci: mima. Promet: pšenica 12 vagonov, koruza 12, otrobi 1, ječmen 1 moka 6 vagonov. Vse ostalo je brez spremembe.

Sombor, 4. septembra. Ječmen: sremski, spomladni 167—175, Koruza: bačka 86—88, Otrobi: bački, banatski (postaja) 87.50—92.50. Tendenci: neizpremenjena. Promet: skupno 101.5 vag.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenci slaba, brez prometa.

Radio

Ljubljana, sobota, 5. septembra. 12.15 Plošče. 12.45 Čas, plošče. 13.30 Plošče. 19.00 Fanfare (prenos). 20.00 Prenos slavnostne baklade združenih pevskih zborov. 21.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 21.15 Operetni večer: Pojeta gđ. Dragica Sok in g. Mirko Jelačin s spremljevanjem salonskega kvinteta. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 5. septembra. 11.35 Plošče. 12.35 Radio orkester. 13.30 Dnevne vesti. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.50 Prenos iz narodnega gledališča. 21.30 Dnevne vesti, nato nadaljevanje prenosa iz gledališča.

Zagreb, sobota, 5. septembra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 19.45 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Prenos iz Ljubljane. 22.00 Novice in vreme. 22.10 Slovenska glasba.

Praga, sobota, 5. septembra. 10.30 Plošče. 12.30 Bratislava. 14.10 Plošče. 19.30 Humoriistični večer. 21.00 Prenos iz Pardubic. 22.20 Moravska Ostrava.

Ljubljana, nedelja, 6. septembra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje. 10.30 Prenos odkritja spomenika kralju Petru I. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče. 15.30 Koncert godbe Krekovega prost. društva z Jesenic. 16.30 Prenos opere »Gorenjski slavček izpred hotela Tivoli. 19.45 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu. 20.00 Monstre koncert »Sloge« in »Drave« (100 godcev na pi-hala), prenos s Kongresnega trga. 21.30 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za nasled-nji dan.

Beograd, nedelja, 6. septembra. 9.00 Prenos uniatske službe božje. 10.30 Prenos slavnosti odkritja spomenika kralja Petra iz Ljubljane. 11.30 Ciganska glasba. 12.30 Radio orkester. 13.30 Poročila. 16.00 Narodne melodije. 16.30 Prenos iz Ljubljane. 20.00 Prenos iz Ljubljane. 22.00 Dnevne in sportne vesti. 22.20 Plošče. 22.50 Radio orkester.

Zagreb, nedelja, 6. septembra. 10.30 Ljubljana. 16.30 Ljubljana. 19.45 Kulturne in društvene vesti. 20.00 Ljubljana. 20.00 Dnevne in vremenske vesti. 22.10 Radio orkester.

Praga, nedelja, 6. septembra. 7.00 Prenos iz Karlovih varov. 10.20 Plošče. 11.00 Prenos iz Pobjebratskih toplac. 12.05 Poljudna glasba. 16.30 Moravska Ostrava. 19.00 Mandolinski koncert. 20.45 Prenos iz studija. 22.15 Poljudna glasba.

Sport

Barany v Ljubljani.

Poročali smo že, da bo nastopila 8. t. m. v Ljubljani plavalna ekipa znamenitega dr. Baranyja. Odveč bi bilo govoriti o višini plavalne-ga sporta na Madžarskem. Nedavno so na prvenstvu Evrope dokazali, da v Evropi nimajo premca in so Nemčiji izrgali dolgoletno prvenstvo. Posebno v crawlu so Madžari domini-rali in so zmagali v vseh točkah prostega stila.

Dr. Barany je edini Evropejec, ki plava stal-no izpod ene minute in nima danes enakovred-nega konkurenta. Weissmüller in Arne Borg sta predsedala v profesionalni tabor in danes je Ba-rany osamljen na progi 100 m prosto.

V Parizu je bila največja senzacija zmaga Ba-ranyja nad Francoskom Tarisem na 400 m prosto. Doseženi rezultati je za celo minuto boljši kot čas najboljšega plavalca Ljubljane.

V Baranyjevi ekipi sta že dva člana madžar-ske rekordne štafete 4 × 200 m. Baranyja in Tarrodyja prištevajo med najboljše Evropejce.

Videli bomo tudi tri specialiste: brata Bit-skey v hrbtnem plavanju in juniora Mereya v prsem plavanju.

Naši ljubljanski plavalci seveda ne bodo mogli ogroziti zmag znamenitim gostom. Prireditvi-tu tudi nima tega namena, temveč je njen cilj, da vi-dijo naši plavalci in občinstvo, kaj je pravzaprav mednarodni razred v plavanju. Tovrsne pri-re-ditve so potrebne v svrhu hitrejšega in bolj-šega napredka našega plavalnega sporta.

Kolesarske dirke »Save«.

KMD Sava priredi dne 8. t. m. na igrišču SK Ilirije kolesarske dirke v večjem obsegu. Tekmovanje se prične ob 15.

Sporod dirk je:

1. Seniorska dirka (3 krogi), 2. juniorska dir-ka »Save« (5 krogov), 3. damska medklubska dirka (10 krogov), 5. glavna dirka »Save« (15 krogov), 6. dirka v vreči s kolesi (1 krog), 7. glavna dirka pododpora »Ljubljana« (15 krog-ov), 8. polževa dirka, 9. motorna dirka s »Sachs« motorji (10 krogov), 10. glavna med-klubska dirka (20 krogov).

Darila bodo razdeljena zvečer ob 20. v resta-uraciji pri »Levu« na Gospodarski cesti. V slu-čaju slabega vremena se dirke prelože.

Sportni dan SK Elana, Novo mesto se preloži na prihodnjo nedeljo, dne 13. septembra 1931.

Radi odkritja spomenika Kralja Petra Osvo-boditelja se preloži za nedeljo, dne 6. t. m. do-ločeni sportni dan na prihodnjo nedeljo, dne 13. t. m., kar naj izvolijo vzeti klubi na znanje. SK Elan, Novo mesto.

SK Ilirija (lahkotletska sekcija). Z današ-njim dnem se prične zopet redni trainingi s pričetkom ob 17. uri. Vsi in točno. Tajnik.

V metodičnem tečaju gospo-dinjske šole

Maribor, 1. septembra.

Za učiteljstvo Dravske banovine je bilo pri-rejenih letošnje počitnice nad 15 tečajev vseh vrst in namenov, vsi pa z istim smotrom: čim izdatneje pripomoči prosvitljivosti in občemu napredku najširših plasti našega naroda. Sedaj, ko so skorodna vsi tečaji zaključeni s priznanjem in zadovoljstvom, ugotavljamo, da je naše učiteljstvo lepi namen teh tečajev pravilno do-umelo in je bil poset vseh tečajev vselej nad vse časten.

Zadnji tečaj je bil zaključen v Mariboru. Naše učiteljice — 37 po številu — so se zbrale v za-vodu Vesne k drugemu uvodnemu in metodič-nemu tečaju za gospodinjske nadaljevalne šole. Z vsestranskim uspehom je bil tečaj, ki je prišel 17. avgusta, v soboto zaključen. Z materinsko ljubeznijo je bila ravnateljica učiteljicam ga. Rapotčeva. Udeleženkam tečaja so gg. predava-telji nanizali ogromno zanimive snovi. Dr. Ben-čan, primarij ženske bolnice, je predaval o žen-skih boleznih in poroduštvu, dr. Vrtovec je objasn timerške in ljudske bolezni, predvsem

tuberkulozo, nadalje je govoril o higijeni in do-jenčku. Gospa Mešičekova je seznanila učiteljice z vsemi metodičnimi postopki pri ustanavljanju gosp. šol. Razdelitev dela, kuhanje, naš dom, perilo in obleka, zdravstvo, prebavila, nalezljivo bolezn, živloznanstvo, živinoreja, vrtnarstvo, cvetličarstvo so bile teme živahnih razprav. Re-ferent Krošelj je obrazložil pravilnik in poslov-nik in obdelal zdravje kmeta za razvoj njegove duše. Dr. Kotnik je predaval o narodopisju. Muzeji, časopisi, glasila, narodne noše so prišli tod na vrsto. Predavatelj Brandner je govoril o skrbi za zdravstveno in gospodarsko blagosta-nje našega naroda, o mladinskem skrbstvu in zakonu o zavarovanju delavcev. Dr. Pivko je predaval o Sokolstvu, dr. Baš o etnologiji in dr. Jeraj o kmetiskem občestvu. Dr. Dornik je pri-kazal slovensko kmetisko ženo v slovenski lite-raturi, inž. Simončič pa je predaval o kmetij-skem gospodarstvu. Kriza in razmere, zadružna organizacija, kmetijske zbornice itd. so bile predmet razgovorov.

V utrditve in izpopolnitve znanja so se pri-re-jale številne ekskurzije. Gospodične so si ogle-dale Mestni muzej, žensko bolnico, drevesnico v Kamenici, kurjerstvo šolskih sester, tkalnico, ko-pališče na otoku Drave, tovarno Zlatorog, kjer so bili ekskurzistkam naklonjeni izdelki tovar-ne, in vinarsko šolo. Pred razidom je bil pri-rejen banket, ki je potekel v tovariški druž-nosti. Namen tečaja je dosežen, kajti pridobile so udeležence znanje za dobro, varčno in racio-nelno gospodinjstvo.

Tomišelj

Slovo. V petek 4. t. m. se je poslovil od naa agilni šolski upravitelj Belin France, ker od-haja na novo službeno mesto v Senčur pri Kra-nju. Vsa leta, katera je preživel v Podkrimju, v našem Tomišlju, je žrtvoval za dobrobit šole in obeh vsolanih občin. V šoli je bil deci priljubl-jen učitelj in šolski upravitelj, učiteljstvu pa dober tovariš in svetovalec. O njegovem izven-šolskem in kulturnem ter gospodarskem delu in hotenju lahko pričajo tukajšnja društva: Kme-tijska podružnica, kjer je tajnikoval, in Gasilno društvo, kjer je režiral mnogo igre, ki so se vprizorile na tukajšnjem šolskem odru in tudi na sosednjih odrih. Njegovo delo je tudi usta-novitve Kmetijske nadaljevalne šole. Mnogo se je tudi trudil, da se je ustanovila Sokolska četa v Tomišlju, kjer je prevzel funkcijo prosvetarja. Ves čas je bil vzor tihega in neumornega de-lavca za kulturni in gospodarski podvig naše fare. To pričajo tudi mnoga predavanja, ki so bila nešteto krat prirejena v šoli za farane, naj-več po njegovi inicijativi. Za vse njegovo delo se mu tudi na tem mestu zahvaljujemo in mu želimo na novem službenem mestu še lepših uspehov.

Trebnje

Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Dne 6. t. m. se bo proslavil rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. V farni cerkvi v Tr-bovljah se bo vršila ob 9. uri služba božja. Zu-panstvo vabi prebivalstvo, da se cerkvene slav-nosti v čim večjem številu udeležijo.

Posetnikom odkritja spomenika kralju Petru I. v Ljubljani. Radi izredno velikega števila pri-jav za udeležbo pri odkritju spomenika kralju Petru v Ljubljani, je železniška uprava sklenila, da bo izdajala udeležencem vozne listke že te-kočem tedna. Vsak, ki si želi nabaviti vozni listek že preje, se mora izkazati pri postajni blagajni z legitimacijo odbora za postavitev spomenika ter povedati, kedaj namerava odpotovati v Ljub-ljano. Vozni listek iz Trbovelj v Ljubljano in nazaj stane 10.50 Din.

Renoviranje notranjosti nove bolnice. Uprava bratovske skladnice je dala temeljito renovirati notranjost nove bolnice. Te dni so dokončali z deli, tako da napravi sedaj notranjost nove bol-nice izredno ugoden vtis. Kakor znano, je nova bolnica bratovske skladnice v Trbovljah ena najlepših in najmodernejše opremljenih bolnic v Dravski banovini.

Prošnja usmiljenim srcem. Te dni se je vrnil po 8-tedenskem zdravljenju v tuk. bolnici naš slepi citraš Grablčev Janez, ki si je pred dvem meseci radi nesrečnega padca zlomil desno roko in nogo. Reče je še vedno rekonvalescent in sedaj še na citre — edini dohodek, ki ga je imel — težko igra. Apeliramo na usmiljena sr-ca, da slepemu nesrečniku, ki stanuje v Lokah štev. 268, občina Trbovlje, priskočijo kakorkoli na pomoč.

Sokolstvo

Večer sokolskega bratstva na Taboru.

Sokol I na Taboru, zavedajoč se velike moralne in gmotne podpore bratske ČOS za rešitev in sanacijo Sokolskega doma na Taboru, je priredil v četrtek zvečer v veliki dvorani pozdravni in častni večer predstavniku ČOS, bivšemu podstarosti bratu Vincencu Stepaneku, ki se mudi te dni v naši beli Ljubljani. Brat Stepanek je bil oni, ki se je zavzel, da ni impozantni dom na Taboru, zgrajen z velikim žrtvami društvenih članov in prijateljev Sokola I, v najtežji dobi finančno propadel. Bratsko českoslovaško Sokolstvo se je na klic Sokola I odzvalo velikodušno in zbralo med svojim članstvom častno svoto, da reši Sokolski dom na Taboru. V zahvalo za velikodušno podporo Sokolskemu domu na Taboru se je zbralo na Taboru mnogoštevilno članstvo Sokola I in bratskih sokolskih društev, da pozdravi v svoji sredi zastopnika ČOS brata Stepaneka. Častni večer je otvoril društveni starosta brat inž. Ladislav Bevc s prisrčnim pozdravom na brata Stepaneka, kateremu so bile prirejene burne ovacije. V svojem govoru je izrekel zahvalo bratu Stepaneku in vsemu českoslovaškemu Sokolstvu za rešitev Sokolskega Tabora. Po govoru brata staroste se je oglasil k besedi bivši starosta Sokola I. brat dr. Pavle Pestotnik, pod čigar starostovanjem se je zgradil v najtežjih časih Sokolski dom na Taboru. Obemo govornikoma se je v toplih besedah zahvalil podstarosta brat Stepanek, povdarjajoč sokolsko bratstvo med slovanskimi narodi. Po burnih ovacijah bratu Stepaneku je govoril še načelnik Saveza SKJ brat Ivan Bajželj, nakar je ob spremenju godbe in med petjem potekel prisrčen prijateljski večer. Bratu Stepaneku želimo v naši domovini prijetno bivanje. Zdravoi

Sokolski praznik na Bledu.

Preteklo nedeljo je priredil Sokol na Bledu svoj javni letošnji društveni nastop, ki je prav lepo uspel. Za ponosnim Sokolskim domom se je vršila ob 15. na vzorno urejenem letnem telovadišču javna telovadba ob zelo številni udeležbi občinstva in letoviščarjev.

Javno telovadbo so otvorili člani z orodno telovadbo, nakar je moška deca vadila skok v višino in preskoke čez kozo, ženska deca pa vaje z dolgo kolebnico, skupinske in simultane vaje na bradlji. Proste vaje je izvajalo prav dobro 18 ženske dece domačega društva in 47 moške dece z Bleda in okoliških društev. Izvrsten je bil nastop ženskega naraščaja (26) z ritmičnimi vajami. Orodna telovadba članov na bradlji in na drugo je pokazala, da blejski Sokol razpolaga s prav dobrim materialom. Vse vaje so bile dobro izvedene ter so želi telovadci burno pohvalo občinstva. Članice (14) so prav graciozno izvedle proste vaje za III. vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1931, člani (16) pa vzorno proste vaje za IX. vsesokolske zlet v Pragi leta 1932.

Blejskemu Sokolu čestitamo k njegovemu uspešnem nastopu z željo, da bi temu sledili še drugi za razmah in procvit Tyrševe sokolske ideje na Gorenjskem. Zdravoi

Sokolski zlet v Mirni.

V nedeljo, dne 30. avgusta je priredil Sokol na Mirni svoj letošnji društveni nastop, katerega se je udeležilo vse mirsko okrožje. Izredno lepo vreme je privabilo k prireditvi veliko število udeležencev, ki so se divili nastopu skoraj 100 telovadcev in domačega toliko telovadk. Vse točke so nad vse pričakovanje uspele, zakar je občinstvo nagradilo nastopajoče z odobravajočim ploskanjem. Med zunanjimi udeleženci smo opazili tudi brate iz Novega mesta, med njimi župnega načelnika brata L. Papeža. Koncem nastopa je starosta brat eBlovsky v krasno zasnovanem govoru oral pomen ustanovitve SKJ ter desetletnico vladanja našega najvišjega Sokola Nj. Vel. kralja Aleksandra I. z trikratnim zdravoklicem Njemu, prvemu starejši Nj. Vis. prestolonasledniku Petru ter vsemu kraljevskemu domu. Vzklikom brata staroste se je pridruživlo vse občinstvo ter s tem na priprosti, a dostojen način proslavilo desetletnico vladarjevo.

Zagorsko pismo

Zagorje, 2. septembra.
Vročina julija in avgusta je za nami. Doba vsakovrstnih počitnic je minila in zopet se začne staro življenje. Društva pripravljajo programe za bodoče delovno leto. Med temi je v naši dolini najbolj agilno sokolsko društvo, ki bo priredilo 4. oktobra tombolo, ki bo ena največjih, kar jih je bilo doslej pri nas. Dobitki bodo imeli za vsakega res praktično vrednost. Krajevna protituberkulozna liga je letos prvič poslala izmed mnogih potrebnih otrok tri najpotrebnejše na okrepitev v Rakitno. Vrnili so se zdravi in pokrepčani. Zeleti bi bilo, da bi naša javnost še bolj podpirala plemenita stremjenja protituberkulozne lige, ki bo le tako mogla izvršiti razne težke naloge, ki jo čakajo. Lansko šolsko leto so tešile gladi sokolskim otrokom nad vse požrtvovalne kladisce, ki so jim

razdelile 6.480 topliv obedov. Upamo, da bodo tudi letos nadaljevale to plemenito delo.

Predzadnjo nedeljo v avgustu smo imeli šahovski boj med Zagorjem in Radečami. Boj se je vršil na osmih deskah in je končal z zmago gostov v razmerju 2:6. Vsekakor visok poraz, ki ni bil pričakovan. Ostane pa nam upanje, da se še vidimo.

Udeležba pri odkritju spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju bo od nas silno velika. Izkaznic za četrtinsko vožnjo je že zmanjkalo ponovno, čeprav so bile že dvakrat poslane. Vsi ostali se morajo obrniti naravnost na odbor v Ljubljani. Da ne bo v nedeljo pri železniški blagajni prevlekega navala, se bodo izdajali vozni listki že v soboto dopoldne in popoldne do 16. ure, na kar opozarjamo vse udeležence.

Novo mesto

Mizarski tečaj v Novem mestu. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani namerava prirediti v Novem mestu mizarski tečaj za luženje. Tečaj bi trajal dva dni. Tečaj se vrši, če bo vsaj 16 prijavitelcev. Mojstri plačajo po 50 Din, pomočniki polovico. Pozivamo interese, da se prijavijo najkasneje do dne 7. septembra t. l. zavodu, ako se niso prijavili že Zadrugi mizarjev v Novem mestu.

Jesenice

Nezgoda. Pri gradnji carinarnice se je pred dnevi pripetila nekemu delavcu manjša nezgoda pri stroju za mešanje betona. Stroj je delavcu poškodoval en prst na roki tako močno, da mu ga je moral zdravnik odrezati.

Zadnji tržni dan je bil zopet prav živahen. Zlasti veliko je bilo na razpolago sadja. Celo fino grozdje se prodajalo po 8— Din kg, kar je za Jesenice vsekakor zelo poceni.

Velika gasilska vaja. V nedeljo popoldne se je vršila velika gasilska vaja na Koroški Beli. Poziv »Sočanome. Odbor podružnice »Soče« na Jesenicah sporoča svojemu članstvu, naj se v čim večjem številu udeleži nedeljske proslave odkritja spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju. Skupno zbirališče jeseniških »Sočanov« je jutri zjutraj ob 10 minut pred 6. uro na postaji. V Ljubljani se priključimo članstvu »Soče-matic«. — Odbor.

Velika senca zija za Jesenice je bil prihod zoo-cirkusa Fischer. Prispelo je do 30 vagonov v sredo zvečer, v četrtek zjutraj pa so postavili »cirkuski vlak« na skladišče, kjer so iztovorili zverinjad in drugo. Za predstave vlada velikansko zanimanje.

Kranjska industrijska družba je v zadnjih dneh sprejela zopet več delavskih moči v delo v tovarni na Blejski Dobravi.

Telefon 2059

Premog
suha drva
Pogostnik, Bohorčeva
ulica 5

Goško

Pipenbacher
konces. šoferska šola,
Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta 12. Zahte-
vajte informacije.

Pleskanje

ličanje
za stavbe in pohištva
po najnižjih cenah in
proti garanciji izvrš-
je točno in solidno

Mlinar Adolf
pleskar in ličar
Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta 13 (Kolizej)
1755

Nogavice, roka-

vice, volna in
bombaž
najceneje in v veliki
izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg.

Kregar Josip

mestni tesarski mojster
Ljubljana, Kodeljevo
19, tel. št. 2696, pre-
vzame po danih kakor
tudi po lastnih na-
črtih zgradbe lesenih
hiš, razna ostrešja
za vile, palače, stolp-
nih streh, kupol, cer-
kvena ostrešja, balko-
ne, vrtno utice, razne
industrijske stavbe,
ladijska tla, razne le-
sene stropove, lesene
stopnice in sploh vsa
v to stroko spadajoča
dela v izvršitev solid-
no in po najnižjih ce-
nah. Se priporoča. 1722

Pohištvo

Spalnice iz trdega in mehkega lesa kakor tudi
razno drugo pohištvo dobite najceneje pri
MATIJA ANDLOVIC
1506 LJUBLJANA, Komenskega ul. 34

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg Ia 173/31/1.

2477

Oklic.

Tožnik Panjan Jožef, posestnik, Loke pri Črnomlju 40, je vložil proti tožencu Panjan Jakobu, posestniku v Sodevci št. 2, sedaj neznanega bivališča v Ameriki, radi plačila 300 dol. spp. in 700 Din spp. k opr. št. Cg Ia 173/31 tožbo.

Prvi narod bo dne 16. septembra 1931 ob poldevetih tusodno v sobi št. 58.

Ker je bivališče toženca neznano, se postavlja g. dr. Ivanetič Franjo, odvetnik v Novem mestu, za skrbnika, ki ga bo zastopal na njegovo nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sam ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. Ia., dne 28. avgusta 1931.

*

Cg Ia 174/31/1.

2476

Oklic.

Tožnik Žarn Franc, zasebnik v Vel. Mraševem št. 32, je vložil proti tožencu Kalin Antonu, posestniku, Cerklje ob Krki 7, sedaj v Ameriki, radi 180 dol. spp. k opr. št. Cg Ia 174/31 tožbo.

Prvi narok bo dne 16. septembra 1931 ob poldevetih tusodno v sobi št. 58.

Ker je bivališče toženca neznano, se postavlja Račič N., župan občine Cerklje ob Krki, za skrbnika, ki ga bo zastopal na njegovo nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sam ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. Ia., dne 1. septembra 1931.

*

E 127/31-10.

2474

Dražbeni oklic.

Dne 15. septembra 1931 ob poldevetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Vas, vl. št. 63.

Cenilna vrednost: 18.330— Din; najmanjši ponudek: 12.220'50 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Marenbergu, dne 14. avgusta 1931.

*

E IX 2141/31.

2478

Dražbeni oklic.

Dne 5. oktobra 1931 ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Zgornje Hlapje, vl. št. 100.

Cenilna vrednost: 81.071— Din; vrednost pritikline: 1250— Din; najmanjši ponudek 54.047'35 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 3. avgusta 1931.

*

E 1513/31-10.

2468

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Posojilnice v Vitanju, zastopane po dr. Hraševcu Juru, odv. v Celju, bo dne 9. oktobra 1931 ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Verpete, vl. št. 20: hiša z gospodarskim poslopjem Din 2200, zemljišča in gozd Din 34.874'20, pritikline Din 485'—, skupaj Din 37.559'20, odbivši na posestvu vknjižene stanovanjske in prevzittne pravice Landekar Antonije, ocenjene na 5000 Din, Din 32.559'20; najmanjši ponudek 21 tisoč 706'13 Din. K nepremičnini zemljiška knjiga Verpete, vl. št. 20, spadajo sledeče pritikline: razno gospodarsko orodje v cenilni vrednosti 485 Din. — Vadij 3.755'92 dinarjev.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 14. avgusta 1931.

P VIII 162/31.

2460

Razglasitev preklica.

S sklepom okrajnega sodišča odd. VIII. v Ljubljani z dne 12. julija 1931., opravilna št. L VIII 30/31, je bil Šteblaj Alojz, posestnik v Iški vasi 13, zaradi umobolnosti popolnoma preklican.

Za oskrbnika-pomočnika je bil postavljen Šteblaj Alojz, posestnik na Igu 18.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII., dne 13. avgusta 1931.

939.

Konkurzni razglasi

S 24/31-9.

2471

Sklep.

V konkurzni zadevi Viljema Zabukovca, mizarja v Ložu, sedaj stanujočega v Beogradu, se postavlja za upravitelja konkurzne mase namesto Poznika Viktorja, notarja v Ložu, Škrbec Franc, posestnik in župan v Ložu.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 1. septembra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T. No. 383/37.

2472a—2—1

Razglas o licitaciji.

Ker prva z razglasom sreskega načelstva iz Celja z dne 11. avgusta 1931 T. No. 383/20 na dan 2. septembra 1931. razpisa licitacija ni uspela, razpisuje načelstvo drugo javno pismeno ponudbeno licitacijo za zgradbo spodnjega ustroja železnega mostu preko Trnavce v km 58.720 drž. ceste št. 50 na dan 19. septembra 1931 ob enajstih dopoldne pri sreskem načelstvu v Celju.

Podrobnosti so razvidne iz službene objave »Jugoslovana« z dne 13. avgusta 1931., št. 185.

Sresko načelstvo v Celju, dne 2. septembra 1931.

*

Št. 8934/II.

2479

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 16. septembra 1931. ob enajstih nabavo:

25.000 kg pšenične moke,
8.000 kg koroze,
500 kg ječmenove kave,
100 kg čaja,
2.000 kg riža Splendor Ia glace,
1.000 kg bučnega olja,
2.000 kg svinjske masti domače.

Pogoji se dobe pri podpisani.
Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 3. septembra 1931.

*

2433—3—3

Razglas o licitaciji.

Vodovodna zadruga v Ponikvi ob j. žel. razpisuje za oddajo dobave vodovodnega cevja in armatur za vodovod v Ponikvi

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo v skrajšanem roku na dan 15. septembra 1931 ob enajstih

v prostorih obč. urada v Ponikvi. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobivajo med uradnimi urami v obč. pisarni v Ponikvi. Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi zbesedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša 211.860 Din.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani.

Vodovodna zadruga v Ponikvi ob j. ž. dne 26. avgusta 1931.

Razne objave

2473

Objava.

Izgubil sem izpričevalo završnega izpita meščanske šole v Krškem za l. 1926/27 na ime: Levstik Lavoslav, rodod iz St. Petra pod Sv. gorami.

Proglasaš ga za neveljavno.

Levstik Lavoslav, s. r.

*

2475

Objava.

Izgubilo se je tipno izpričevalo motornega kolesa št. KM. 25, izdano od policijske direkcije v Splitu.

Proglasaš se za neveljavno.

Jerič Roza, s. r.

NAJBOLJŠI
ŠIVALNI STROJI IN KOLESA
„ADLER“ - „Gritzner“
švicarski pletilni stroji „DUBIED“ le pri
JOS. PETELINC
Ljubljana
za vodo
Telefon št. 2913.
Cek. račun 12.005.
Za časa velesejma
paviljon „H“.

NOGAVICE:

Moške iz sukanca	Din 9'—
„ svilene	15'—
„ svilene	25'—
Zenske flor	Din 15'— in Din 25'—
„ svilene	35'—
„ bemberg la	49'—

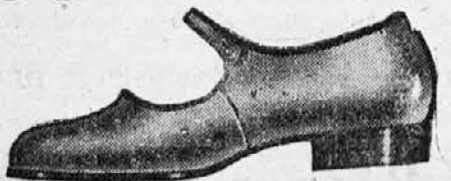
149

Vrsta 2672-20

Praktični čevlji za deklice, posebno za one, ki imajo daleč v šolo. Priredili smo jih iz boksa v črni ali rjavi barvi.

89

Vrsta 2642-05

Nizki čevlji iz rjavega boksa s špango. Praktični čevlji za šolo in nedeljo. Iz laka za enako ceno.

249

Vrsta 9637-21

Črni ali rjavi nizki čevlji za vsakdanjo nošnjo, lakasti pa za zabavo. Čevlji so zelo okusni in praktični in bote z njimi popolnoma zadovoljni.

Tudi »Kip Svobode« se stara . . .

Iz Newyorka poročajo: Kip svobode, najbolj viden znak Newyorka, je postal 45 let star. Zanimivo je, da je začel tudi ta kip — boginja svobode — kazati vse znake staranja: dobiva namreč dvojno brado in znane zobe pod očmi, ki jim pravijo Nemci »Krähennüsse« — »vranje noge«. Te napake pa so vidne samo ponoči, ko osvetljuje boginjo svobode žarometi. Vzrok tega pojava so sence, ki padajo na neke dele obraza od celih kupov saj in prahu, ki se je tekom let nabral na kipu. Sedaj bodo kip očistili in boginja svobode bo zopet mlada in lepa kljub svojim 45 letom . . .

Zagoneten umor na rivijeri

Iz Genove poročajo, da je te dni prebivalec mest Spezia silno razburila vest o nekem zagonetnem umoru, ki se je dogodil na morju na nekem čolnu. V pristanišče mesta Spezia je namreč priplula ladja »Vigilante«, ki je privlekla s seboj športni čolnič, v čolnu pa je ležalo truplo lepe mlade ženske, ki je bila popolnoma slečena. Zdravniki, ki so truplo preiskali, pa so našli na glavi globoko rano od strela iz 8-milimeterskega revolverja. Čolnič so opazili na morju mornarji, ko pa so se približali čolnu, so videli, da visi iz njega gola noga. Niso pa opazili v bližini nobenega drugega čolna, v čolnu samem pa niso našli nobenega pisma in nobenega koščka obleke, ampak samo golo telo lepe mlade ženske.

O tej zagonetni najdbi je kmalu govorilo celo mesto. Takoj so brzojavili na vsa bližnja obrežja mesta, radio pa je nesel sliko umorjene ženske daleč preko meje. Res je prišlo že naslednjega dne iz Monte Carla poročilo, da je od tam odplul neki športni čolnič, čeprav je bilo vreme neugodno, v čolnu pa da sta bila gospod Sabouraud in gospodična Caravanniez, oba iz Pariza. Torej ljubavna drama. Tragedija, kakršnih se dogaja dandanes v Franciji več kot dovolj. Toda niti gospod niti gospodična nista nikdar dala opaziti, da sta življenja že sita. Irena Caravanniez je bila hči bogatih starišev, dobro vzgojena in popolna, moderna Francozinja. Svoj denar si je služila sama kot lastnica velikega modnega salona, kjer je delala ves dan, zvečer pa si je iskala zabave. Kljub mnogim oboževalcem pa je imela resno razmerje le z enim gospodom, ki ji je bil obljubil zakon . . .

Ta gospod je bil gospod Sabouraud. Bil je nekaj starejši od nje — on je bil star nekaj nad 30, ona pa 26 let. Prijatelj sta si bila že 6 let. Gospod Sabouraud je bil ravnatelj neke velike tovarne, imel je okoli 50.000 dinarjev dohodkov na mesec, več avtomobilov, v severni Franciji gradič, na rivijeri (južna francoska obala) pa svojo vilo.

Za novo sezono

Boljša postrežba!

Naša želja je, da popolnoma zadovoljimo vsakega svojega odjemalca. Ne mislimo, da smo že dovršili svoje delo, ako smo prodali obutev v naši prodajalni. Želimo zadostiti vsem Vašim potrebam in ustreči vsaki Vaši želji. Prevzeti Vam hočemo skrb za Vašo obutev.

ŽELIMO, DA SODELUJETE Z NAMI.

Zahtevajte obisk našega poslovođe, da pregleda Vašo obutev. POKAZAL Vam bo, katere obutev ni več moči porabiti. S tem boste izločili odvisno obutev, da Vam ne bo v napotje.

PRIPOROČIL Vam bo potrebno obutev za Vašo garderobo, za vsako priliko in za vsako obleko.

IZMERIL Vam bo nogo in svetoval pri izbiri.

UREDIL bo Vaše noge v pedikuri svoje prodajalnice.

Želimo bolje postreči svojim odjemalcem nego smo doslej. Ne zamudite prilike. Okoristite se z našim delom in našimi izkušnjami.

ŽELIMO VAS BOLJE POSTREČI NEGO KDORKOLI V ČEVljARSKI STROKI.

Bata

169

Vrsta 3635-18

Te smo priredili za gospodinje, ki gredo na trg. So trpežni in udobni nizki čevlji z nizko peto in gumijem.

ZAUPAJTE NAM, DA POSKRIBIMO ZA VAŠO OBUTEV.

DROBNO BLAGO:

Krema v škatljah	Din 4'— in Din 6'—
„ v steklenicah	6'—
„ v tubah	5'—
Zlice za čevlje	3'—
Kopita ženska, moška	19'—
Luta vložki za otroke, ženske, moške	6'—

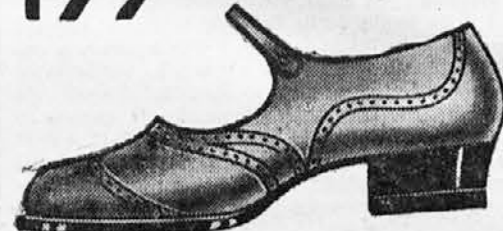
129

Vrsta 3672-22

Otrokom za šolo, čevlji iz boksa z usnjenim podplatom in gumijevo peto. Zelo praktična obutev. Čevlje morete nositi ne samo ob delavnih, marveč tudi ob nedeljah in praznikih.

199

Vrsta 4645-79

Čevlji s polvisoko peto. Nosijo se lahko ves dan in Vam dobro služijo tudi na izletih.

249

Vrsta 9677-22

Čevlji iz črnega telečjega boksa z na okvir šivanim usnjenim podplatom. Polušpičasta oblika je za nošnjo zelo udobna in elegantna.

Letos sta se oba dogovorila, da bosta prebila svoje počitnice na morju. Gospod Sabouraud je dal napraviti čisto nov športni čoln in s tem čolnom sta se oba odpeljala daleč ven na morje kljub svarilom pomorščakov, da vreme ne bo dolgo ugodno.

Čolna dolgo ni bilo nazaj in vsi so verjeli,

da sta se oba potopila, dokler niso čolna opazili mornarji ladje »Vigilante« in ga pripeljali v pristanišče v Speziji.

Toda kje je ostal gospod Sabouraud? O njem še do danes ni duha ne sluha. Zdravniška preiskava ženskega trupla je dokazala, da ne gre za samomor, ampak da je bila ženska ustrelje-

na. Sedaj pa ugibajo, ali je gospod Sabouraud sam skočil v morje, ali pa je priplaval kam na obrežje in pobegnil. Doslej te zagonetke še niso pojasnili.

»Gospodar Kavkaza« — umrl

Te dni so pokopali v Gradcu mladega, komaj 20-letnega fanta, ki je umrl v bolnišnici v največji revščini. Mladi fant je bil Boris Papandopulos, ki je bil ob času svojega rojstva sin ene najbogatejših rodbin na svetu: njegov oče je bil »gospodar Kavkaza« in vladar in lastnik mesta Stavropola, ki šteje nad 50.000 prebivalcev.

Zgodovina te rodbine se bere kakor roman. Divji gorski rodovi na Kavkazu se niso nikoli mogli sprijazniti z mislijo, da bi bili podložni ruskemu carju, ampak so se carju pokorili le tako dolgo in so davke plačevali Rusom le tako dolgo, dokler so jih ti pritiskali s silo. Komaj pa je pritisk nekoliko ponehal, so se uprli, pregnali ruske vojaške posadke in niso več plačevali davka, dokler ni car poslal nadnje novih čet.

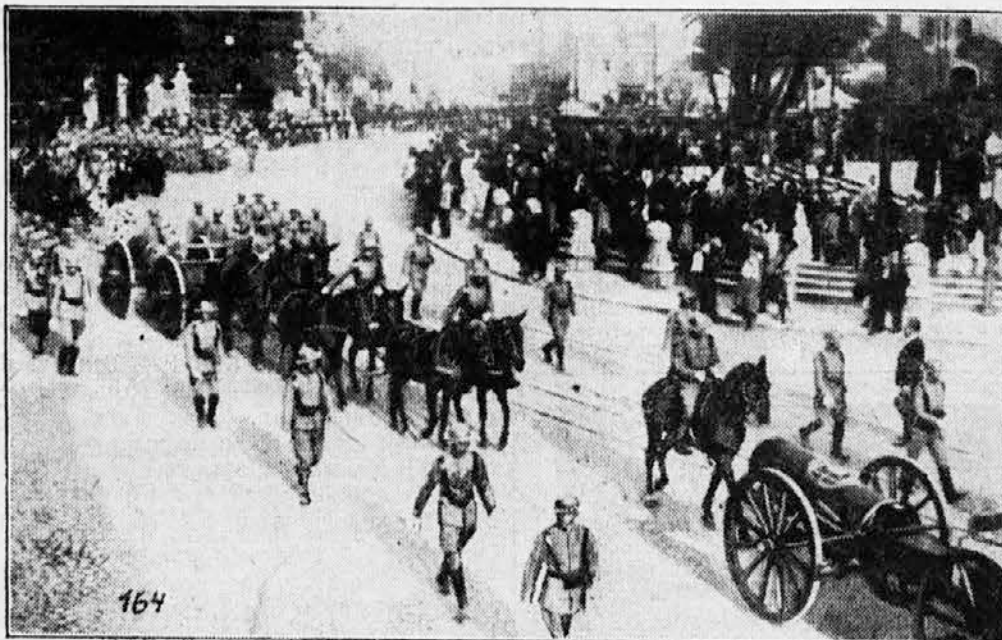
Car Aleksander II., stari oče zadnjega carja, se je pa odločil, da bo napravil temu stanju konec in njegov prijatelj in zaupnik general Papandopulos je predlagal samega sebe za voditelja »prijateljske« ekspedicije na Kavkaz, ki naj bi divje gorske rodove pomirila. Car je bil zadovoljen s tem predlogom in je obljubil generalu, če uspe, dedno vladarstvo na Kavkazu, mesto Stavropol pa v dedno last.

General se je odpravil na Kavkaz s tremi polki in kmalu je imel celo deželo pod svojo oblastjo. Samo mesto in trdnjava Stavropol se mu je še upirala. Ko je uvidel, da s silo ne opravi nič, je poskusil z zvijačo. Na trg v Stavropol je hodilo vedno mnogo kmetov iz okolice. General je ukazal 200 vojakom, naj kmetje polove. Nato so se vojaki in general preoblekli v kmečke obleke in so s kmečkim blagom obloženi odšli v mesto; iz mesta udreti v trdnjavo pa za izvežbane vojake ni bila nobena umetnost več.

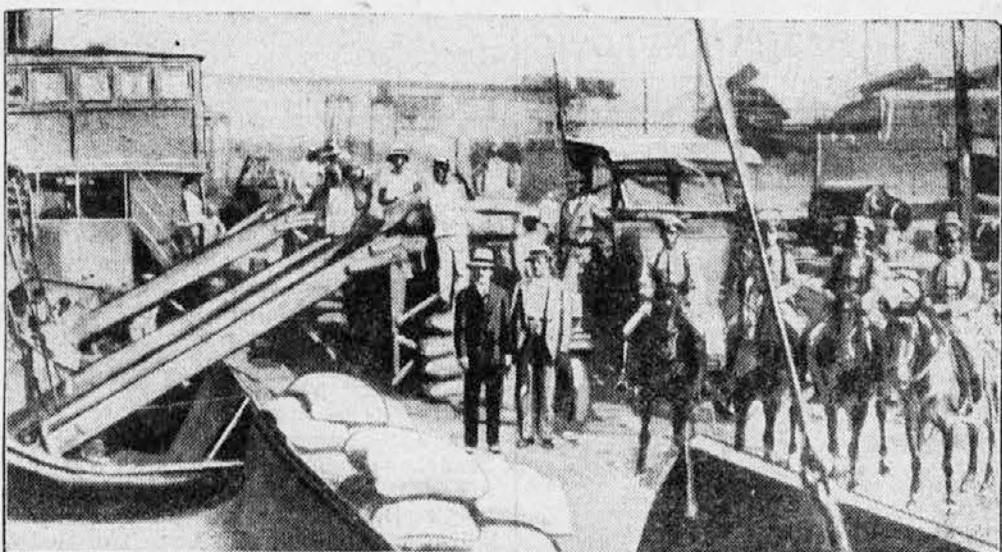
General Popandopulos je najprej vladal zelo trdo, kasneje pa je svojo taktiko spremenil: začel je vladati milo in tako si je kmalu pridobil srca vseh. Car je svojo besedo držal in je dal generalu mesto Stavropol res v last, njemu pa podelil dosmrtno guvernerstvo.

Po njegovi smrti mu je sledil njegov sin Konstantin. Ta se je spoznal l. 1909. v kopalnici Wiesbaden z neko pevko, s katero se je kasneje tudi oženil. Konstantin je umrl l. 1911., tri tedne po njegovi smrti pa je pevka povila sinčka, ki so ga krstili na ime Boris.

Ta Boris pa je moral ob izbruhu ruske revolucije pobegniti. S svojo materjo je prišel v Gradec, kjer je nedavno v največjem siromaštvu umrl.

Pogreb žrtev upora v Lizboni
Na sliki vidimo žalni sprevod na lizbonskih ulicah.

V Braziliji mečejo kavo v vodo

V pristanišču Rio nalagajo kavo na ladje pod varstvom vojaštva, potem pa jo odvažajo in mečejo v morje; tako hočejo preprečiti prehod padec cen za ostalo kavo.